

SAHIBKARLIQ NƏZƏRIYYƏSİ

1. Maddi nemətlər və xidmətlər yaratmaq üçün istehsal amillərini (resurslar) birləşdirib və təşkil edib, ictimai tələbatları ödəmək üçün, son məqsədi gəlir formalaşdırmaq olan fəaliyyət:
 - a) novatorluq fəaliyyəti
 - b) sahibkarlıq fəaliyyəti**
 - c) texnoloji təkmil müəssisə yaratmaq fəaliyyəti
 - d) səmərəli əmək fəaliyyəti
 - e) ixtisası təkmilləşdirməyə istiqamətlənmiş fəaliyyət

2. Resurs kimi sahibkarlıq fəaliyyətinin özünün spesifik ödənişi var:
 - a) sahibkarlıq fəaliyyəti
 - b) sahibkar gəliri**
 - c) sahibkarlıq amili
 - d) nominal gəlir
 - e) real gəlir

3. İqtisadi fəaliyyətin müxtəlif növləri üzrə bir-biri ilə iqtisadi əlaqələrə girən bazar subyektləri arasında çoxsahəli qarşılıqlı münasibətləri əks etdirir:
 - a) alıcı və satıcı münasibətləri
 - b) sahibkarlıq fəaliyyəti**
 - c) istehsalçı – reallaşdırıcı münasibətləri
 - d) biznes fəaliyyəti
 - e) istehsalçı-istehlakçı münasibətləri

4. Sahibkarlığı zəruri edən şərtləri müəyyənəldirin:
 - a) cavabdehlik
 - b) məsuliyyət
 - c) ilkin kapital
 - d) bazar mühiti
 - e) bütün cavablar doğrudur**

5. Azad seçim dedikdə nə başa düşülür:
 - a) sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olub-olmamaq
 - b) vətəndaşın istədiyi peşəni seçmək
 - c) öz gəlirini sərbəst xərcləmək
 - d) sahibkarlığın istənilən növü ilə məşğul olmaq
 - e) bütün cavablar doğrudur**

6. Aşağıda sadalardan sahibkarlıq prosesini nələr yanlış xarakterizə edir:

- a) bu, istehlakçı üçün dəyərə malik olan əmtəə, işlərin və xidmətlərin yaradılması prosesidir
- b) bu, istehsal amillərinin daimi kombinasiyası əsasında həyata keçirilən bir prosesdir**
- c) bu, fasiləsiz və hər zaman yeniliklərlə bağlı olan bir prosesdir
(1) bu proses bütün istehsal amillərinin böyük miqdarda sərf olunmasını tələb edir
- d) bu proses bir çox hallarda müvəqqəti uğursuzluğa məhkumdur

7. Sahibkarlığın ümumiqtisadi funksiyası özünü aşağıdakılarda bürüzə verir

- a) sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi bütün resursların cəmərəli istifadəsini nəzərdə tutur
- b) sahibkarlıq prosesi qarşısında qoyulmuş hədəflərə nail olmaq üçün yeni vasitələrin və amillərin işlənilib hazırlanması prosesi ilə bağlıdır
- c) sahibkarlıq iş bacarığı olan hər bir fərdə işin sahibi olmaq üçün imkanlar yaradır
- d) sahibkarlıq prosesi zamanı öz şəxsi işinin təşkil edilməsi haqqında müstəqil qərar qəbul olunur
- e) sahibkarlıq fəaliyyəti bazar iqtisadiyyatının iqtisadi qanunlar sisteminin təsiri altında onun (sahibkarlıq fəaliyyətinin) subyektləri tərəfindən həyata keçirilir**

8. İş bacarığı olan vətəndaşların hansı ayrı-ayrı kateqoriyaları sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmaq hüququna malikdirlər

- a) dövlət hakimiyyət orqanlarının vəzifəli şəxsləri
- b) hərbi qulluqçular
- c) güc nazirliklərində çalışan işçilər
- d) vergi orqanlarının işçiləri
- e) həkimlər və müəllimlər**

9. Sahibkarın hansı hüququ yoxdur

- a) qanun tərəfindən icazə verilən istənilən hər hansı fəaliyyət növü ilə məşğul olmaq
- b) istənilən hüquqi-təşkilatı formada öz şəxsi işini təşkil etmək
- c) sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirilməsi üçün zəruri olan istənilən hər hansı əmlaka malik olmaq
- d) öz fəaliyyətini müstəqil şəkildə planlaşdırmaq
- e) kommersiya sirrini açmaq**

10. Sahibkarlığın subyektlərini müəyyənləşdirin:

- a) fərdi istehsal və xidməti təşkil edənlər
- b) ailə təsərrüfatçılığını təşkil edənlər
- c) kollektiv təsərrüfatçılığını təşkil edənlər
- d) iri və dövlət təsərrüfatçılığını təşkil edənlər
- e) bütün cavablar doğrudur**

11. Sahibkarlığın obyektlərini müəyyənləşdirin:

- a) əmtəələr istehsalı

- b) əmtəələr satışı
- c) xidmətlər göstərməsi
- d) bütün cavablar doğrudur**
- e) bütün cavablar doğru deyil

12. Sahibkarın vəzifələrini müəyyənləşdirin:

- a) işçilərə qüvvədə olan qanunvericiliyə və müqaviləyə uyğun əmək şəraiti yaratmaq;
- b) Antiinhisar qanunvericiliyə riayət etmək;
- c) qanunvericilikdə müəyyən edilmiş vergiləri, dövlət sığorta, sosial müdafiə və digər fondlara ayırmaları ödəmək
- d) öz fəaliyyəti haqqında dövlət, statistika və maliyyə orqanlarına müəyyən edilmiş formada hesabat vermək
- e) bütün cavablar doğrudur**

13. Sahibkarlar üçün zəruri olan şəxsi keyfiyyətləri müəyyənləşdirin:

- a) iqtisadi təfəkkürə və işgüzar mədəniyyətə malik olmaq
- b) iqtisadi fəaliyyəti təşkil edə bilmək
- c) bazarın imkanlarından istifadə edə bilmək
- d) rəqib müəssisənin fəaliyyətini təhlil etməyi bacarmaq
- e) bütün cavablar doğrudur**

14. Aşağıda sadalananlardan sahibkarlıq subyektlər kimi hüquqi şəxsləri yanlış xarakterizə edənlər hansılardır:

- a) hüquqi şəxslər müstəqil balansla yaxud smetaya malik olmalıdır;
- b) hüquqi şəxslər kommərsiya və qeyri-kommərsiya təşkilatlarına bölünür;
- c) hüquqi-təşkilatı formasından asılı olaraq hüquqi şəxslər nizamnamə, təsisədiçi müqavilə və ya nizamnamə, yaxud təkə təsisədiçi müqavilə əsasında fəaliyyət göstərirlər;
- d) hüquqi şəxslər öz adından mülki və şəxsi qeyri-mülki hüquqları əldə edə və onları həyata keçirə, habelə öhdəliklər daşıya bilərlər;
- e) hüquqi şəxslər məhkəmələrdə iddiaçı yaxud cavabdeh qismində çıxış edə bilməzlər.**

15. Sahibkarı iş adamından (biznesməndən) fərqləndirən səciyyəvi cəhət hansıdır:

- a) gəliri əldə etmək tələbatı;
- b) yenilikçilik;**
- c) biznes fəaliyyətinin təşkil edilməsi;
- d) özündə əminlik;
- e) inad.

16. Sahibkarın vəzifəsi deyil

- a) müəyyən edilmiş müddət ərzində vergi orqanlarında qeydiyyatdan keçmək

- b) Muzdlu işçilərin əməyi üçün zəruri sanitar-gigiyenik şəraiti yaratmaq
- c) **onun üçün konkret müəyyən edilmiş hüquqi-təşkilatı formada öz şəxsi işini təşkil etmək**
- d) həyata keçirdiyi fəaliyyətlə ətraf mühitə zərər vurmamaq
- e) bütün cavablar doğrudur

17. Sahibkarı iş adamından (biznesməndən) fərqləndirən səciyyəvi cəhət hansıdır

- a) gəliri əldə etmək tələbatı
- b) **yenilikçilik**
- c) biznes fəaliyyətinin təşkil edilməsi
- d) biznes fəaliyyətinin təşkil edilməsi
- e) inad

18. Aşağıda göstərilənlərdən kimləri “sahibkar” hesab etmək olar

- a) mənfəət məqsədilə xidmət göstərən şəxsləri
- b) **təşəbbüskar, yenilikçi olub, mənfəət məqsədilə riskə gedənləri**
- c) pullu xidmətlər göstərən hər kəsi
- d) mənfəət haqqında düşüncələri
- e) kommersiya fəaliyyəti ilə məşğul olanları

19. Aşağıdakılardan hansı sahibkarlığın subyektlərinə aid deyil:

- a) fərdi istehsal və xidməti təşkil edənlər
- b) ailə təsərrüfatçılığını təşkil edənlər
- c) kollektiv təsərrüfatçılığını təşkil edənlər
- d) iri və dövlət təsərrüfatçılığını təşkil edənlər
- e) **əmtəələr istehsalı**

20. Aşağıdakılardan hansı sahibkarlar üçün zəruri olan şəxsi keyfiyyətlərə aid deyil:

- a) iqtisadi təfəkkürə və işgüzar mədəniyyətə malik olmaq
- b) iqtisadi fəaliyyəti təşkil edə bilmək
- c) bazarın imkanlarından istifadə edə bilmək
- d) rəqib müəssisənin fəaliyyətini təhlil etməyi bacarmaq
- e) **öz işçi qüvvəsini müqavilə yolu mülkiyyət sahibinə satmaq**

21. Sahibkarlıq və biznes fəaliyyətinin oxşar cəhətləri:

- a) reallaşması bazar vasitəsilə baş verir
- b) məqsədi mənfəət əldə edilməsidir
- c) əmtəə və xidmətlər göstərilməsi ilə məşğul olur
- d) iqtisadi azadlıq və iqtisadi mühitin olması zəruriyyəti
- e) **bütün cavablar doğrudur**

22. Y.Bem-Baverk göstərirdi ki,

- a) **Subyekt üçün mövcud nemətin dəyəri onun bu neməti əldə etməkdən ötrü imtina etdiyi nemətlərin faydalılıq həddi ilə müəyyən olunur**
- b) Faydalılıq həddi, nəticə etibarilə müəyyən məhsulun dəyəri onun istehsalına cəkilən xərclərin dəyərinə yaxın kəmiyyətdir
- c) Faydalılığın funksiyası aramsız deyil, diskretdir
- d) məhsuldar nemətlər istehsal prosesində tam istifadə olunur
- e) Qiymətə görə faydalılıq həddinin ölçülməsi bütün əmtəələr üçün bərabərdir

23. "Sahibkarlıq quruluşu"- bu:

- a) firmalar
- b) səhmdar cəmiyyətləri
- c) investisiya müəssisələri
- d) sığorta kompaniyaları
- e) **bütün cavablar doğrudur**

24. Aşağıda sadalananlardan sahibkarlıq prosesini nələr yanlış xarakterizə edir:

- a) bu, istehlakçı üçün dəyəərə malik olan yeni əmtəə, işlərin və xidmətlərin yaradılması prosesidir;
- b) bu, istehsal faktorların daimi kombinasiyası əsasında həyata keçirilən bir prosesdir;
- c) **bu, fasiləsiz və heç zaman təkrarlanmayan bir prosesdir;**
- d) bu proses bütün istehsal faktorların böyük miqdarda sərf olunmasını tələb edir;
- e) bu proses bir çox hallarda müvəqqəti uğursuzluğa məhkumdur.

25. J.B.Seyn xidmətlərindən biri ondan ibarətdir ki:

- a) D.Rikardonun qəbul etmədiyi ümumi istehsal böhranının mümkünliyünü qəbul edirdi
- b) D.Rikardonun qəbul etdiyi ümumi istehsal böhranının mümkünliyünü qəbul etmirdi
- c) satış problemini iqtisadi nəzəriyyənin mərkəzinə qoymuşdur
- d) əhalinin sayının dəyişməsi qanunauyğunluqlarını öyrənən ilk adam olmuşdur
- e) **sərvətin mənbəyini millətin istehsal potensialında görmüşdür**

26. C. Keynsin fikrinə görə:

- a) pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir
- b) təklif müvafiq tələb yaradır
- c) doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaradır
- d) **qiymət, əmək haqqı, faiz dərəcəsi qısa müddətdə dəyişməzdir**
- e) böhranlar stimullaşdırıcı rol oynayır

27. Müasir kapitalizm cəmiyyətində istehsal səviyyəsi ilə məşğulluğu – istehsal olunan əmtəələr, xidmətlər və uyğun olaraq məşğulluq səviyyəsinin ümumi və məcmu məsrəflərin səviyyəsindən birbaşa asılı olduğunu tədqiq edən nəzəriyyəçi:

- a) **C.Keyns**
- b) J.B.Sey

- c) A.Marşall
- d) A.Piqu
- e) C.Mill

28. R.Kantillyona görə :

- a) Sahibkarlıq fəaliyyəti ağıl və fantaziyanın vəhdətidir;
- b) Sahibkarlıq fəaliyyəti kapital sahibi tərəfindən mövcud iqtisadi resurslar şəraitində öz kapitalını mənfəət əldə etmək məqsədi ilə hər hansı bir sahəyə yönəldilməsidir;**
- c) Sahibkarlıq risklə bağlı olan, qeyri-müəyyənlik və informasiya qıtlığı şəraitində həyata keçirilən işgüzar fəaliyyətdir;
- d) Sahibkar yenilikçidir;
- e) Bütün cavablar doğrudur.

29. V.Zombarta iddia edirdi ki:

- a) Sahibkarlıq fəaliyyəti ağıl və fantaziyanın vəhdətidir;**
- b) Sahibkarlıq fəaliyyəti kapital sahibi tərəfindən mövcud iqtisadi resurslar şəraitində öz kapitalını mənfəət əldə etmək məqsədi ilə hər hansı bir sahəyə yönəldilməsidir;
- c) Sahibkarlıq risklə bağlı olan, qeyri-müəyyənlik və informasiya qıtlığı şəraitində həyata keçirilən işgüzar fəaliyyətdir;
- d) Sahibkar yenilikçidir;
- e) Bütün cavablar doğrudur.

30. Aşağıdakı fikirlərdən F.Nayt və F. Xayekə aid olanını müəyyənləşdirin:

- a) Sahibkarlıq fəaliyyəti ağıl və fantaziyanın vəhdətidir;
- b) Sahibkarlıq fəaliyyəti kapital sahibi tərəfindən mövcud iqtisadi resurslar şəraitində öz kapitalını mənfəət əldə etmək məqsədi ilə hər hansı bir sahəyə yönəldilməsidir;
- c) Sahibkarlıq risklə bağlı olan, qeyri-müəyyənlik və informasiya qıtlığı şəraitində həyata keçirilən işgüzar fəaliyyətdir;**
- d) Sahibkar yenilikçidir;
- e) Bütün cavablar doğrudur.

31. Aşağıdakı fikirlərdən Q.Şmoller və P.Drukerə aid olanını seçin:

- a) Sahibkarlıq fəaliyyəti ağıl və fantaziyanın vəhdətidir;
- b) Sahibkarlıq fəaliyyəti kapital sahibi tərəfindən mövcud iqtisadi resurslar şəraitində öz kapitalını mənfəət əldə etmək məqsədi ilə hər hansı bir sahəyə yönəldilməsidir;
- c) Sahibkarlıq risklə bağlı olan, qeyri-müəyyənlik və informasiya qıtlığı şəraitində həyata keçirilən işgüzar fəaliyyətdir;
- d) Sahibkarlıq daim yenilikçiliklə, təşkilati innovasiya ilə səciyyələn, bazarda hər vaxt yeni iqtisadi şərait yaradan işgüzar fəaliyyətdir;**
- e) Bütün cavablar doğrudur.

32. P. Drukerin fikrinə görə sahibkarlığın bazası nədir

- a) kapitalin mövcud olması
- b) müasir biliklər**
- c) riskə getmək bacarığı
- d) varisliyə görə miras qalmış mülkiyyət
- e) yuxarıda sadalanlardan hamısı

33. Adları aşağıda sadalanan alımlərdən kim sahibkarlığı nə isə yeni, dəyəərə malik olanın yaradılması prosesi kimi müəyyənləşdirmişdir

- a) R.Hizriç**
- b) Şapiro
- c) M.Piters
- d) F.Nayt
- e) P. Druker

34. “Sahibkarın başlıca vəzifəsi istehsal amillərinin yeni kombinasiyasına və iqtisadi tərəqqiyə nail olmaqdır” – bu fikir kimə məxsusdur:

- a) R. Kantilyon
- b) A.Smit
- c) V.Zombart
- d) A.Marşall
- e) Y. Şumpeter**

35. İlk dəfə kim azad sahibkarlığı istehsal azadlığı və iqtisadi azadlıqla eyniləşdirmişdir ?

- a) R. Kantilyon
- b) A.Smit
- c) V.Zombart
- d) A.Marşall**
- e) Y. Şumpeter

36. Kimin nəzəriyyəsində kapitalist və sahibkar anlayışları bir-birindən ayrılmamışdır?

- a) K.Marks**
- b) A.Smit
- c) V.Zombart
- d) A.Marşall
- e) Y. Şumpeter

37. Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında olan iqtisadi fikirlər ilk dəfə hansı təsərrüfatda meydana gəlmişdir:

- a) natural təsərrüfatda
- b) quldar təsərrüfatında
- c) feodal təsərrüfatında
- d) kapitalizm təsərrüfatında**
- e) inzibati amirlik sistemində

38. Y. Kornaininə görə:

- a) **“Azad bazar iqtisadiyyatının əsas cəhətləri kimi xüsusi mülkiyyət- fərdi təşəbbüs və xüsusi sahibkarlıq, dövlət bölməsinin məhsul istehsalında minimum payı kimi çıxış edir”.**
- b) Sahibkarlıq fəaliyyəti kapital sahibi tərəfindən mövcud iqtisadi resurslar şəraitində öz kapitalını mənfəət əldə etmək məqsədi ilə hər hansı bir sahəyə yönəldilməsidir;
- c) Sahibkarlıq risklə bağlı olan, qeyri-müəyyənlik və informasiya qıtlığı şəraitində həyata keçirilən işgüzar fəaliyyətdir;
- d) Sahibkarlıq daim yenilikçiliklə, təşkilati innovasiya ilə səciyyələn, bazarda hər vaxt yeni iqtisadi şərait yaradan işgüzar fəaliyyətdir;
- e) Bütün cavablar doğrudur.

39. “Azad bazar iqtisadiyyatının əsas cəhətləri kimi xüsusi mülkiyyət- fərdi təşəbbüs və xüsusi sahibkarlıq, dövlət bölməsinin məhsul istehsalında minimum payı kimi çıxış edir” -bu fikir kimə məxsusdur:

- a) Y. Kornaininə
- b) A.Smitə
- c) V.Zombarta
- d) A.Marşalla
- e) **Y.Şumpeterə**

40. P.Drukerin fikrinə görə sahibkarlığın bazası nədir:

- a) kapitalın mövcud olması;
- b) **müasir biliklər;**
- c) riskə getmək bacarığı;
- d) varisliyə görə miras qalmış mülkiyyət;
- e) yuxarıda sadalananlardan hamısı.

41. Adları əsasında sadalanan alimlərdən kim sahibkarlığı nə isə yeni, dəyərə malik olanın yaradılması prosesi kimi müəyyənləşdirmişdir:

- a) **R.Hizriç;**
- b) A.Şapiro;
- c) M.Piters;
- d) F.Naft;
- e) P.Druker.

42. “Mənfəət əldə edilməsi sahibkarlıq fəaliyyətinin əsas deyil, ikinci dərəcəli məqsədidir”. Bu fikir kimə məxsusdur:

- a) R. Kantilyon
- b) Smit
- c) J. B. Sey
- d) **V. Zombart**

e) Y, Şumpeter

43. Aşağıdakı iqtisadçılardan hansı ilk dəfə olaraq “sahibkarlıq qabiliyyətini” 4-cü istehsal amili olması fikrini irəli sürmüşdür:

- a) R. Kantilyon
- b) Smit
- c) Y, Şumpeter
- d) V. Zombart
- e) **A.Marşall**

44. “2 şəxsin fayda götürmək məqsədi ilə iqtisadi əlaqələr yaratmasını başa düşmək çətin deyil” - bu fikir kimə məxsusdur:

- a) A.Smitə
- b) V.Zombarta
- c) A.Marşalla
- d) Y.Şumpeterə
- e) **M.Fridmenə**

45. Aşağıda göstərilənlərdən hansı iqtisadçı - alim sahibkarı hər hansı bir kommersiya ideyasını reallaşdırmaq və mənfəət əldə etmək məqsədilə riskə gedən kapital sahibi ilə eyniləşdirirdi?

- a) R.Hizriç;
- b) M.Piters;
- c) R.Kantlilyon;
- d) **A.Smit;**
- e) F.Hayek.

46. Aşağıda göstərilənlərdən hansı iqtisadçı-alim ilk dəfə dövlətin sahibkarlıq fəaliyyətinə müdaxiləsinə qarşı çıxmışdır?

- a) K.Marks;
- b) M.Piters;
- c) R.Kantlilyon;
- d) **A.Smit;**
- e) J.B.Sey.

47. Aşağıda göstərilənlərdən hansı iqtisadçı-alim sahibkarı yeni kombinasiyalar həyata keçirən və bu prosesin ən fəal ünsürü olan təsərrüfat subyekti adlandırmışdır?

- a) **Y. Şumpeter;**
- b) Marşall;
- c) R.Kantlilyon
- d) A.Smit;
- e) J.B.Sey.

48. Aşağıda göstərilənlərdən hansı yanaşma Y.Şumpeterin nəzəriyyəsi üçün səciyyəvi deyildir?

- a) sahibkar mənfəəti - həyata keçirilmiş yeni kombinasiyanın nəticəsidir;
- b) sahibkarın marağı – özünün xüsusi imperiyasını yaratmaq arzusu və iradəsidir;
- c) sahibkar olmaq - hər kəsin edə bildiyi işi etməkdir;**
- d) sahibkar mənfəəti olmadan sahibkarlığı inkişaf etdirmək mümkün deyildir;
- e) sahibkarı – təşəbbüs, nüfuz, irəlini görə bilmək kimi anlayışlar vasitəsilə səciyyələndirmək olar.

49. Biznes fəaliyyətinin əsas məsələləri üzrə səmərəli qərarlar qəbul edilməsi üçün sahibkarın hansı şəxsi keyfiyyətini müəyyənləşdirir:

- a) sahibkarlıq fəaliyyəti üzrə tələb edilən ümumi biliyə malik olmaq
- b) iqtisadi təfəkkürə və işgüzar mədəniyyətə malik olmaq
- c) iqtisadi fəaliyyəti təşkil edə bilmək
- d) bazarda iqtisadi vəziyyəti təhlil edə bilmək üzrə praktiki təcrübəyə malik olmaq
- e) bütün cavablar doğrudur**

50. Aşağıdakı fikirlərdən hansını A. Xoskinq sahibkarlıq mühitinə aid etmişdir:

- a) iqtisadi mühit
- b) texnoloji mühit
- c) sosial-mədəni mühit
- d) fiziki-coğrafi mühit
- e) bunların hamısı**

51. Aşağıdakılardan hansı bazar iqtisadiyyatının infrastruktur elementlərinə aiddir:

- a) banklar
- b) birjalar
- c) reklam
- d) lizinq
- e) bunların hamısı**

52. O.Vixanski və A.Naumovun fikrincə sahibkarlıq mühiti:

- a) daxili mühitdən ibarətdir**
- b) daxili mühit, fiziki və coğrafi mühitdən ibarətdir
- c) makroəhatədən və sosial-mədəni mühitdən ibarətdir
- d) rəqabət və daxili mühitdən ibarətdir
- e) makroəhatədən və daxili mühitdən ibarətdir

53. Müəssisənin fəaliyyət göstərməsinə təsir edən və onun müvafiq reaksiya verməsini tələb edən ətraf mühitin bütün şərtləri və faktorları, yəni:

- a) sahibkarlığın daxili mühiti;
- b) sahibkarlıq sistemi;
- c) sahibkarlığın infrastrukturu;
- d) sahibkarlığın zahiri mühiti;**
- e) sahibkarlığın strukturu.

54. Aşağıda sadalanan müddələrdən hansı yanlıştır:

- a) açıq sistem kimi sahibkarlıq xarici mühitdən asılıdır;
- b) müəssisələr öz fəaliyyətlərində xarici mühitin faktorlarını nəzərə almalı və bunlara uyğunlaşmalıdırlar;
- c) fəaliyyətini davam etdirmək və səmərəliliyi qoruyub saxlamaq məqsədilə sahibkarlıq xarici mühitə uyğunlaşmaq məcburiyyətindədir;
- d) sahibkarlığın xarici mühiti bir sıra xüsusiyyətlərlə səciyyələndirilir;
- e) sahibkarlıq qapalı sistem olaraq xarici mühitlə qarşılıqlı bağlılıq və təsir əlaqəsində olmur.**

55. “Biznes tərəfindən reaksiya verilməli olan faktorlar sırası” sahibkarlığın xarici mühitinin hansı xüsusiyyətinə aid edilir:

- a) faktorların qarşılıqlı asılılığına;
- b) mürəkkəbliyə;**
- c) dinamikliyə;
- d) qeyri-müəyyənliyə;
- e) yuxarıda sadalanan bütün xüsusiyyətlərə.

56. Müəssisənin fəaliyyət göstərməsinə təsir edən və onun nəzərə alınması mümkün olan mühitin bütün şərtləri və amilləri hanslardır?

- a) sahibkarlığın daxili mühiti**
- b) sahibkarlıq sistemi
- c) sahibkarlığın infrastrukturu
- d) sahibkarlığın xarici mühiti
- e) sahibkarlığın strukturu

57. Aşağıda sadalanan müddələrdən hansı yanlıştır

- a) açıq sistem kimi sahibkarlıq xarici mühitdən asılıdır
- b) müəssisələr öz fəaliyyətlərində xarici mühitin faktorlarını nəzərə almalı və onlarla uyğunlaşmalıdırlar
- c) fəaliyyətini davam etdirmək və səmərəliliyi qoruyub saxlamaq məqsədilə sahibkarlıq xarici mühitə uyğunlaşmaq məcburiyyətindədir
- d) sahibkarlığın xarici mühiti bir sıra xüsusiyyətlərlə səciyyələndirilir
- e) sahibkarlıq qapalı sistem olaraq xarici mühitlə qarşılıqlı bağlılıq və təsir əlaqəsində olmur**

58. Firmadaxili planlaşdırılma və idarəetmə prosesində müəssisə tərəfindən tənzimlənmə bilən məhsulun (xidmətlərin) istehsal və satış şərtlərini özündə ehtiva edən mühit adlanır:

- a) ətraf mühit;
- b) xarici mühit;
- c) **daxili mühit;**
- d) yardımçı mühit;
- e) istehsal mühiti.

59. Birbaşa təsir mühitinə aşağıdakı faktor aid deyil:

- a) dövlət tərəfindən həyata keçirilən tənzimlənmənin qanunları və təsisatları
- b) əmək resursları
- c) **təbii-coğrafi göstəricilər**
- d) tədarükçülər
- e) istehlakçılar

60. Dolayı təsir mühitinə aşağıdakı faktor aid deyil:

- a) iqtisadiyyatın vəziyyəti;
- b) elmi-texniki tərəqqi;
- c) **əmək resursları;**
- d) cəmiyyətdə baş verən sosial-mədəni və siyasi dəyişikliklər;
- e) təbii-coğrafi və demoqrafik göstəricilər.

61. Dolayı təsir mühitinə aşağıdakı faktor aid deyil:

- a) iqtisadiyyatın vəziyyəti;
- b) elmi-texniki tərəqqi;
- c) **rəqiblər;**
- d) cəmiyyətdə baş verən sosial-mədəni və siyasi dəyişikliklər;
- e) təbii-coğrafi və demoqrafik göstəricilər.

62. “Biznes tərəfindən reaksiya verilməli olan amillərin sırası” sahibkarlığın xarici mühitinin hansı xüsusiyyətinə aid edilir

- a) amillərin qarşılıqlı asılılığına
- b) **mürəkkəbliyə**
- c) dinamikliyə
- d) qeyri-müəyyənliyə
- e) yuxarıda sadalanan bütün xüsusiyyətlərlə

63. Sahibkarlığın xarici mühitinin tərkibi amillərin aşağıdakı iki qrupuna bölünür

- a) **sahibkarlığa birbaşa və dolayı təsir göstərilməsi**
- b) sahibkarlığa üfiqi və şaquli təsir göstərilməsi
- c) sahibkarlığa uzunmüddətli və qısamüddətli təsir göstərilməsi
- d) sahibkarlığa müəyyən edilə biləcək və gözlənilməz təsir göstərilməsi
- e) sahibkarlığa sadə və mürəkkəb təsir göstərilməsi

64. Sahibkarlığın daxili mühitinin amillərinə aiddir?

- a) müəssisənin strukturu;
- b) istehsalın texnologiyası
- c) işçilərin ixtisas dərəcəsi;
- d) əmək proseslərinin təşkili;
- e) **bütün cavablar doğrudur.**

65. Xarici təsir mühitinə aşağıdakı amil aid deyil:

- a) **tədarükçülər**
- b) iqtisadiyyatın vəziyyəti
- c) elmi-texniki tərəqqi
- d) cəmiyyətdə baş verən sosial-mədəni və siyasi dəyişikliklər
- e) təbii-coğrafi və demokratik göstəricilər

66. İqtisadi mühitin daxili dəyişilən makroiqtisadi amillərinə aid deyil:

- a) inflyasiya və işsizlik səviyyəsi
- b) **xarici ticarət və tədiyyə balansların vəziyyəti**
- c) daxili milli məhsul və kapital qoyuluşların dinamikası
- d) kreditlərin əldə edilməsinin mümkünlüyü və asanlıqı
- e) vergi səviyyəsi

67. Elmi-texniki tərəqqi sahibkarlığa necə təsir göstərir:

- a) imkanların və fəaliyyət sahələrinin azalması;
- b) **rəqabət qabiliyyətliliyi və səmərəliliyin artması;**
- c) sosial baxımdan gərginliyin azalması;
- d) dövlət və ictimai nəzarətin zəifləməsi;
- e) yuxarıda sadalanan bütün amillər, hallar doğrudur.

68. Firmadaxili planlaşdırılma və idarəetmə prosesində müəssisə tərəfindən tənzimlənə bilən məhsulun (xidmətlərin) istehsal və satış şərtlərini özündə ehtiva edən mühit necə adlanır:

- a) ətraf mühit;
- b) **daxili mühit;**
- c) yaradıcı mühit;
- d) istehsal mühiti.
- e) xarici mühit;

69. Sahibkarlığın daxili mühit amillərinə aid deyil:

- a) müəssisənin strukturu;
- b) müəssisə qarşısında dayanan vəzifələr;
- c) müəssisənin məqsədləri;
- d) **mədəni prinsip və dəyərlər;**

- e) işçilərin qabiliyyət və bacarıqları, ixtisaslaşması.

70. Aşağıda sadalanan hansı iddialardan biri doğru deyil:

- a) **daxili amillərin mərkəzində müəssisənin məqsədləri deyil, texnologiyalar dayanır;**
- b) məqsədlər – müəssisə kollektivinin birgə çalışmaqla can atdığı konkret yekun vəziyyət, yaxud arzu edilən nəticədir;
- c) planlaşdırılma zamanı müəssisənin rəhbərliyi məqsədlərin işlənilib hazırlanması üzərində çalışır və onlar haqqında kollektivə məlumat verir;
- d) məqsədlər - müəssisənin rəhbərliyi tərəfindən qəbul olunan bütün qərarlara nüfuz edir;
- e) müəssisənin məqsədlərindən irəli gələrək hər bir bölmə üçün onların (məqsədlərin) reallaşma yolları müəyyən edilir.

71. “Bir amilin dəyişməsinin digərlərinə təsiri” sahibkarlığın xarici mühitinin hansı sahəsinə aiddir?

- a) **amillərin qarşılıqlı asılılığı;**
- b) mürəkkəblilik;
- c) dinamiklik;
- d) qeyri-müəyyənlik;
- e) çoxamillilik.

72. Aşağıdakılardan hansılar sahibkarlığın xarici mühitinin amilləri qrupuna daxil edirlər?

- a) iqtisadi, demoqrafik və təbii- coğrafi mühit;
- b) elmi – texniki tərəqqi;
- c) sosial – mədəni şərait;
- d) siyasi və hüquqi mühit;
- e) **bütün göstərilənlər aiddir.**

73. Daxili vençurlar neçənci ildə meydana gəlmişdir?

- a) XIX əsrin 40-50-ci illərində
- b) XIX əsrin 20-30-cu illərdə
- c) XIX əsrin 70-80 –ci illərdə
- d) **XX əsrin 70-80-ci illərində**
- e) XX əsrin 40-50 ci illər

74. Risklərin idarə olunması metodlarına aiddir:

- a) risklərin yayınma metodu
- b) risklərin lokallaşdırılması metodu
- c) risklərin konsepsiya metodu
- d) **göstərilən bütün metodlar**
- e) adları çəkilən metodların heç biri

75. Hansı şərtlər riskdən sığortalamanı sığorta üçün əlverişsiz edir:

- a) sığorta hadisəsinin az ehtimal olunması
- b) yüksək mənəvi riskin olması**
- c) sığortaçıların birgə məsuliyyəti
- d) sadalanların heç biri
- e) bütün cavablar doğrudur

76. İnkişaf təpmləri, mənfəətlilik və gəlirlilik səviyyəsi nöqtəyi-nəzərdən sahibkarlıq təşkilatları bölünür:

- a) sürətlə artanlara;
- b) yüksək gəlir əldə edənlərə;
- c) birgə olanlara;**
- d) aşağı rentabelli olanlara;
- e) aşağı riskli olanlara.

77. İdarəetmə səviyyələrinin və funksional sahələrin məntiqi qarşılıqlı bağlılıq və əlaqələndirilməsi elə bir şəkildə qurulmuşdur ki, o, müəssisə qarşısında qoyulan məqsədlərə daha səmərəli şəkildə nail olmağa imkan verir, yəni:

- a) müəssisənin məqsədləri;
- b) müəssisənin strukturu;**
- c) texnologiya;
- d) müəssisə qarşısında dayanan vəzifələr;
- e) müəssisənin təşkilat forması;

78. Əvvəlcədən razılaşdırılmış üsulla əvvəlcədən razılaşdırılmış müddət ərzində yerinə yetirilməli olan təyin olunmuş iş, işlər silsiləsi yaxud işin bir hissəsi necə adlanır?

- a) məqsəd;
- b) müəssisənin strukturu;
- c) texnologiya;
- d) müəssisə qarşısında dayanan vəzifə;**
- e) strategiya.

79. Uzun müddət ərzində öz fəaliyyətində müəssisənin can atdığı əsas nəticə:

- a) mənfəət**
- b) vəzifə;
- c) missiya (mühüm tapşırığın yerinə yetirilməsi);
- d) konsepsiya;
- e) fikir;

80. Aşağıdakılardan hansılar sahibkarlığın mülkiyyət formasına görə təsnifləşdirilməsinə aiddir?

- a) qanuni və qeyri-qanuni;
- b) dövlət və xüsusi;**
- c) regional və milli;
- d) yüksək mənfəətli və az mənfəətli;
- e) sadə və mürəkkəb.

81. Sahibkarlıq firmasının təşkilində ölkənin yerli təsisçilərilə xarici təsisçilər tərəfindən birgə müəssisələr yaradılsa bu cür sahibkarlıq necə adlanır?

- a) müştərək sahibkarlıq;**
- b) beynəlxalq sahibkarlıq;
- c) regional sahibkarlıq;
- d) dövlət sahibkarlığı;
- e) milli sahibkarlıq;

82. Aşağıda sadalanan sahibkarlıq növlərindən hansı kredit resurslara çıxışın münasib və əlverişli şərtlərinə, habelə təsisçi olduğu banklardan daha böyük güzəşt və imtiyazlarla kreditlərin əldə etmək imkanlarına malikdir:

- a) kiçik;
- b) vençur;
- c) orta;
- d) iri;**
- e) innovativ.

83. Aşağıda sadalananlardan hansı doğru deyil:

- a) məqsədlər elə olmalıdır ki, müəssisənin və onun kollektivinin bütün fəaliyyəti onların üzərində cəmləşməlidir;
- b) məqsədlər müəssisənin idarə olunması sisteminin ilkin elementidir;
- c) məqsədlər təşkilatlandırıcı, əsaslandırıcı və nəzarətedici funksiyaları yerinə yetirirlər;
- d) əgər müəssisənin qarşısında məqsədlər qoyulmursa, bu o deməkdir ki, müəssisə idarə olunmur;
- e) məqsədlər biznesin konsepsiyasını formalaşdırırlar;**

84. Müəyyən konkret bir iqtisadi fəaliyyəti hər hansı tipə aid etməyə imkan verən və əhəmiyyətli əlamətlərə görə təyin edilən sahibkarlıq fəaliyyətinin müxtəlif növləri, tipləri və sahələri haqqında nəzəriyyə necə adlanır:

- a) sahibkarlığın logikası;
- b) sahibkarlığın kontrollinqi;
- c) sahibkarlığın tipologiyası;**
- d) marketing;
- e) sahibkarlıq fəaliyyətinin təhlili.

85. Aşağıda sadalananlardan hansı kiçik sahibkarlığı yanlış olaraq xarakterizə edir:

- a) kiçik mülkiyyətlərin çoxsaylı təbəqəsi ilə həyata keçirilir;
- b) ölkənin sosial-iqtisadi və qismən də olsa siyasi səviyyəsini müəyyən edir;
- c) ölkənin iqtisadi və sənaye qüdrətini müəyyən edir;**
- d) əsas etibarilə yerli bazarlarda fəaliyyət göstərən müəssisələrin ən geniş və şaxələndirilmiş şəbəkəsini yaradır;
- e) hibkarlığın daha çox tənzimlənə bilən, çevik və uyğunlaşan növüdür.

86. Ölkənin iqtisadi və texniki qüdrətini sahibkarlığın hansı forması müəyyən edir?

- a) iri sahibkarlıq;**
- b) orta sahibkarlıq;
- c) kiçik sahibkarlıq;
- d) innovasiya sahibkarlığı;
- e) bütün yuxarıda göstərilənlər.

87. Aşağıda göstərilənlərdən hansılar iri sahibkarlığı yanlış səciyyələndirir?

- a) iri sahibkarlıq inteqrasiyaya və inhisarçılığa meyl edir;
- b) kiçik müəssisələri "udur" və özünə tabe edir;
- c) beynəlxalq strukturlarla birləşərək öz müstəqilliyini nisbətən itirir;
- d) yüksək həcmdə qeyri-standart məhsullar istehsal edir;**
- e) xeyli sayda maddi və maliyyə ehtiyatlarına malikdir.

88. Aşağıda göstərilənlərdən hansılar orta sahibkarlıq üçün xasdır?

- a) orta sahibkarlıq inteqrasiya və intisarlılığa meyl edir;
- b) kiçik müəssisələrə nəzarət edir və onları birləşdirir;
- c) beynəlxalq strukturlarla birləşərək öz müstəqilliyini nisbətən itirir;
- d) öz fəaliyyətində əsasən daxili iqtisadi konyukturadan asılı olur;**
- e) xeyli maddi və maliyyə imkanlarına malikdir.

89. Liderlik və hakimiyyət strukturunun öyrənilməsi əsasında üçtipli hakimiyyət və təşkilat tipini kim irəli sürmüşdür?

- a) F.Teylor
- b) M.Veber**
- c) A.Fayol
- d) F.Çelberin
- e) Q.Emirson

90. İri sahibkarlıq iqtisadiyyatda aşağıdakı funksiyaları yerinə yetirir:

- a) iqtisadiyyatın inkişaf etdirilməsi mənbəyi qismində xidmət göstərir;
- b) iqtisadiyyatın dayanıqlığını təmin edir;
- c) müasir səmərəli biznesin daha səmərəli qaydaları və prosedurları toplayır və onları geniş şəkildə yayır;
- d) ölkənin iqtisadi qüdrətini eyniləşdirir;
- e) yuxarıda sadalanan bütün funksiyalar.**

91. Sahibkarlığın hansı forması çoxsaylı kiçik mülkiyyətçilər tərəfindən həyata keçirilir?

- a) **kiçik sahibkarlıq;**
- b) vencur sahibkarlıq;
- c) orta sahibkarlıq;
- d) iri sahibkarlıq;
- e) innovasiya sahibkarlığı.

92. Sahibkarlığın hansı forması əsasən daxili bazarda fəaliyyət göstərən geniş müəssisələr şəbəkəsinə malikdir?

- a) **kiçik sahibkarlıq;**
- b) vencur sahibkarlıq;
- c) orta sahibkarlıq;
- d) iri sahibkarlıq;
- e) innovasiya sahibkarlığı.

93. Kiçik sahibkarlığın sosial əhəmiyyəti aşağıdakılardan hansılarla müəyyən olunur:

- a) sahibkarlığın növü ilə;
- b) təşkili forması ilə;
- c) **kiçik mülkiyyətçilərin kütləviliyi ilə;**
- d) sahə strukturu ilə;
- e) milli maraqlarla sıx əlaqəsi ilə.

94. Aşağıda göstərilən hansılar iri sahibkarlığın üstünlüklərinə aiddir?

- a) iqtisadiyyatın inkişaf mənbəyidir;
- b) iqtisadiyyatın sabitliyini təmin edir;
- c) ölkənin iqtisadi qüdrətini formalaşdırır;
- d) yeni texnika və texnologiyaları tətbiq etməyə imkan verir;
- e) **bütün göstərilən funksiyalar doğrudur.**

95. Aşağıda göstərilənlərdən hansılar kiçik sahibkarlığın funksiyalarına aiddir:

- a) işsizlik probleminin həllinə kömək edir;
- b) yeni əmtəələr istehsal edir;
- c) yeni xidmət növləri tətbiq edir;
- d) yerli təbəqə daha tez uyğunlaşır;
- e) **bütün cavablar düzgündür.**

96. Kiçik sahibkarlığın daha geniş yayılmış cəhətləri hansılardır?

- a) əməyin və şəxsi həyat tərzinin əlaqələndirməsi;
- b) müəssisədə mülkiyyət və idarəetmənin qovuşması;
- c) qərar qəbul etməkdə çeviklik;
- d) yüksək maddi maraq;

e) **bütün cavablar doğrudur.**

97. Vençur müəssisələrin yaradılması:

- a) riskdən imtina
- b) riskin dissipasiyası**
- c) riskin lokallaşdırılması
- d) riskin kompensasiyası
- e) riskin sığortalanması

98. Konsaltinq fəaliyyətinin yekun məhsulu:

- a) məsləhətlər;**
- b) yenidən qurulma və təşkilatlanma;
- c) dequstasiya;
- d) audit;
- e) nəzarət.

99. Aşağıda sadalardan hansı məsləhət vermə prosesini yanlış olaraq xarakterizə edir:

- a) konsaltinq şirkəti problem üzə çıxardır;
- b) konsaltinq şirkəti layihəni işləyib hazırlayır;
- c) konsaltinq şirkəti köklü dəyişiklikləri və ishalatları həyata keçirməyə və tətbiq etməyə kömək edir;
- d) bütöv iş müştəri ilə qarşılıqlı əlaqənin və bağlılığın olmadığı bir şəraitdə baş verir;**
- e) məsləhət vermə prosesində auditor fəaliyyəti xüsusi yer tutur.

100. Fəaliyyət sferalarına görə sahibkarlığı hansı növlərə təsnif etmək qəbul olunub:

- a) istehsal, kommertiya, maliyyə, konsaltinq;**
- b) istehsal, konsaltinq, ticarət, birja;
- c) kommertiya, maliyyə, birja, xidmətlərin göstərilməsi üzrə biznes;
- d) əmtəə, tədarük, maliyyə, istehlak;
- e) istehsal, maliyyə, broker, ticarət.

101. Konsaltinq fəaliyyətinin yekun məhsulu nədən ibarətdir?

- a) məsləhətlər;**
- b) yenidən qurulma və təşkilatlanma;
- c) maliyyələşdirmə;
- d) audit;
- e) nəzarət.

102. Konsaltinq şirkəti aşağıda sadalardan məsləhət vermə prosesini yanlış olaraq hansı xarakterizə edir:

- a) konsaltinq şirkəti problemi üzrə çıxarır;

- b) konsaltinq şirkəti layihəni işləyib hazırlayır;
 - c) konsaltinq şirkəti köklü dəyişiklikləri və islahatları həyata keçirməyə və tətbiq etməyə kömək edir;
 - d) görülməli iş müştəri ilə qarşılıqlı əlaqənin və bağlılığın olmadığı bir şəraitdə baş verir**
 - e) məsləhətvermə prosesində auditor fəaliyyəti xüsusi yer tutur.
103. Fəaliyyət sferalarına görə sahibkarlığın hansı növləri qəbul olunub:
- a) istehsal, kommersiya, maliyyə, konsaltinq;**
 - b) istehsal, konsaltinq, ticarət, birja;
 - c) kommersiya, maliyyə, birja, xidmətlərin göstərilməsi üzrə biznes;
 - d) əmtəə, tədarük, maliyyə, istehlak;
 - e) istehsal, maliyyə, broker, ticarət.
104. Elmi – texniki tərəqqi sahibkarlığa necə təsir edir
- a) fəaliyyət imkanlarını və sahələrini genişləndirir;
 - b) rəqabət qabiliyyətini artırır;
 - c) əmək məhsuldarlığını artırır;
 - d) iqtisadi fəaliyyətin səmərəliliyini yüksəldir;
 - e) bütün cavablar doğrudur.**
105. Vençur kapitalla bağlı ilk addımlar harada və neçənci ildə meydana gəlmişdir?
- a) İngiltərədə XV əsrin 40-cı illərində
 - b) Fransada XVI əsrin 50-ci illərində]
 - c) Almaniyada XVII əsrin 60-cı illərində
 - d) Yaponiyada XIX əsrin 40-cı illərində
 - e) ABŞ-da XX əsrin 40-cı illərində**
106. İnnovasiya sahibkarlığının təşkilati-iqtisadi formalarını müəyyənləşdirin:
- a) vençur firmalar
 - b) biznes inkubatorlar
 - c) elmi –texniki parklar
 - d) texnoparklar
 - e) bütün cavablar doğrudur**
107. Sahibkarlıq fəaliyyətinin başlıca xüsusiyyəti kimi qeyd etmək olar
- a) informasiya ilə təmin olunmaqdan asılılığını
 - b) qeyri-müəyyənlik şəraitində bazarın öyrənilməsini
 - c) satışın davamlı xarakter alması üçün reklam işinin aparılmasını
 - d) bazar payının qorunması üçün apardığı mübarizə metoduna yeniləşmələr vasitəsilə baxılmasını
 - e) bütün cavablar doğrudur**

108. Sahibkarlıqda riskin səviyyəsini azaldmaq üçün istifadə olunan üsulu müəyyənləşdirin:
- a) diversifikasiyanın həyata keçirməli
 - b) faiz dərəcələrinin dəyişilməsinə olan münasibəti diqqətdə saxlamalı
 - c) alqı-satqı öhdəlikləri ilə maliyyə fyuçersindən istifadə etməli
 - d) 3-6 aylıq ərzində müəyyən olunmuş qiymətlə qiymətli kağız kimi opsiyonların və əmtəələrin alqı-satqısını həyata keçirməli
 - e) **bütün cavablar doğrudur**
109. İştirakçıların maddi və başqa tələbatlarının ödənilməsi məqsədi ilə vətəndaşların və hüquqi şəxslərin könüllü birlikləridir:
- a) ictimai-dini təşkilatlar
 - b) **istehlak kooperativi**
 - c) dövlət müəssisəsi
 - d) səhmdar cəmiyyəti
 - e) əlavə məsuliyyətli cəmiyyət
110. Əgər iqtisadi subyekt həmişə əldə olunmuş gəliri gözlənilmədən artıq qiymətləndirirsə bu:
- a) riskə qarşı biganəlik
 - b) **riskə qeyri-müəyyənlik**
 - c) riskə meyillilik
 - d) riskdən müdafiə
 - e) riskin olmaması
111. Aşağıdakılardan istehsal sahibkarlığına aid olanı müəyyənləşdirin:
- a) məhsul və xidmət istehsalı
 - b) məhsul və xidmətlərin istehlakı
 - c) innovasiya
 - d) elmi-texniki fəaliyyət
 - e) **bunların hamısı**
112. Konsultativ sahibkarlıq-bu:
- a) **biznesin hər hansı bir növü ilə məşğul olan iqtisadi subyektə onun konkret sahəsi üzrə ödənişli ixtisaslaşmış məsləhət verə bilən mütəxəssis xidmətidir**
 - b) istehsal vasitələrinin müəyyən müddətə icarəyə verilməsidir
 - c) qiymətli kağızların alqı-satqısının həyata keçirildiyi bazardır
 - d) əmtəələrin alqı-satqısı ilə məşğul olan bazarın təşkili formasıdır
 - e) müxtəlif növ məhsul istehsallarının istehsalı, onların istehlakçılara çatdırılması ilə əlaqədar olaraq işlərin görülməsi və xidmətlərin göstərilməsidir
113. İstehsal sahibkarlığı dedikdə:

- a) biznesin hər hansı bir növü ilə məşğul olan iqtisadi subyektə onun konkret sahəsi üzrə ödənişli ixtisaslaşmış məsləhət verə bilən mütəxəssis xidmətidir
- b) müxtəlif növ məhsul istehsallarının istehsalı, onların istehlakçılara çatdırılması ilə əlaqədar olaraq işlərin görülməsi və xidmətlərin göstərilməsidir**
- c) istehsal vasitələrinin müəyyən müddətə icarəyə verilməsidir
- d) qiymətli kağızların alqı-satqısının həyata keçirildiyi bazardır
- e) əmtəələrin alqı-satqısı ilə məşğul olan bazarın təşkili formasıdır

114. Aşağıda sadalananlardan hansı konsaltinq sahibkarlığına aid deyil:

- a) maliyyə idarəetməsi;
- b) marketinq;
- c) informasiya fəaliyyəti;**
- d) inzibatçılıq;
- e) informasiya texnologiyaları ilə bağlı olan fəaliyyət.

115. Sahibkarlıq növlərindən hansı daha aparıcı növ sayılır:

- a) ticarət;
- b) maliyyə;
- c) vençur;
- d) konsaltinq;
- e) istehsal.**

116. Alqı-satqı obyektı pul, qiymətli kağızlar kimi spesifik əmtəə olduğu halda sahibkarlıq fəaliyyətinin xüsusi növü budur:

- a) konsaltinq;
- b) maliyyə;**
- c) kommersioniya;
- d) vençur;
- e) istehsal.

117. Aşağıda sadalananlardan hansı konsaltinq sahibkarlığına aid deyil:

- a) maliyyə idarəetməsi;
- b) marketinq;
- c) informasiya fəaliyyəti;**
- d) inzibatçılıq;
- e) informasiya texnologiyaları ilə bağlı olan fəaliyyət.

118. Sahibkarlığın aşağıda göstərilən hansı formasının əsas funksiyasını məhsul və xidmətlərin istehsalı təşkil edir?

- a) İstehsal sahibkarlığı;**
- b) kommersioniya əməliyyatları;
- c) maliyyə əməliyyatları;

- d) ticarət əməliyyatları;
- e) konsaltinq xidməti.

119. Sahibkarlığın hansı forması daha geniş yayılmışdır?

- a) istehsal sahəsində sahibkarlıq;
- b) kommersiya sahəsində sahibkarlıq;**
- c) vençur sahibkarlıq;
- d) maliyyə əməliyyatları ilə bağlı sahibkarlıq;
- e) konsaltinq xidmətləri ilə bağlı sahibkarlıq.

120. Vətəndaşların və hüquqi şəxslərin könüllü əmlak ödənişləri əsasında yaranan və öz fəaliyyətində ictimai faydalı məqsədlər güdən üzvlüyü olmayan təşkilatlardır:

- a) təsisat
- b) artel
- c) unitar müəssisə
- d) fond**
- e) hüquqi şəxslər birliyi

121. İstehsal sahibkarlığın artımına maneçilik törədən səbəbləri müəyyən edin:

- a) kreditlər üzrə yüksək faizlər, vergi dərəcələri;
- b) yeni başlayan biznesmenlərin zəif ixtisaslaşma səviyyəsi;
- c) risklərdən qorxu;
- d) istehsal faktorların əldə edilməsi üçün kifayət edə biləcək maliyyə vəsaitlərin olmaması;
- e) yuxarıda sadalananlardan hamısı.**

122. İstehlakçılara zəruri olan və müəyyən qiymətə satılmaq yaxud digər əmtəə malına dəyişdirilmək qabiliyyətinə malik olan hər hansı faydalı bir məhsulun əmələ gəlməsi, bu:

- a) kommersiya sahibkarlığıdır;
- b) maliyyə sahibkarlığıdır;
- c) vençur sahibkarlığıdır;
- d) konsaltinq sahibkarlığıdır;
- e) istehsal sahibkarlığıdır.**

123. Qeyd edilmiş iddialardan hansı doğru deyil. Vençur sahibkarlığı:

- a) innovasiya sahibkarlığını xarakterizə edir;
- b) iqtisadiyyatda vençur sahibkarlığı – bu, biznesin belə bir növüdür ki, bu zaman xeyli risk etmək tələb olunur;**
- c) kiçik müəssisələr innovasiya sahibkarlığının inkişaf etdirilməsində əhəmiyyətli rola malikdirlər;
- d) vençur sahibkarlığı daha iri elmi-tədqiqat işlərin səmərəliliyini xarakterizə edir;
- e) vençur sahibkarlığı iqtisadiyyatda – bu, xeyli risk etməyi tələb edən biznesdir.

124. Sahibkarlıq növlərindən hansı daha aparıcı növ sayılır:
- a) ticarət;
 - b) maliyyə;
 - c) vençur;
 - d) konsaltinq;
 - e) **istehsal.**
125. İstehsal sahibkarlığın inkişafına maneçilik törədən səbəbləri müəyyən edin:
- a) kreditlər üzrə yüksək faizlər , vergi dərəcələri;
 - b) yeni başlayan biznesmenlərin zəif ixtisaslaşma səviyyəsi;
 - c) risklərin çoxluğu;
 - d) istehsal faktorlarının əldə edilməsi üçün kifayət edə biləcək maliyyə vəsaitlərin olmaması;
 - e) **yuxarıda sadalananlardan hamısı.**
126. İstehlakçılara zəruri olan və müəyyən qiymətə satılmaq, yaxud digər əmtəə malına dəyişdirilmək qabiliyyətinə malik olan hər hansı faydalı bir məhsulun əmələ gəlməsi, bu:
- a) kommersiya sahibkarlığıdır;
 - b) maliyyə sahibkarlığıdır;
 - c) vençur sahibkarlığıdır;
 - d) konsaltinq sahibkarlığıdır;
 - e) **istehsal sahibkarlığıdır.**
127. Qeyd edilmiş iddialardan hansı doğru deyil. Vençur sahibkarlığı:
- a) innovasiya sahibkarlığını xarakterizə edir;
 - b) iqtisadiyyatda vençur sahibkarlığı – biznesin elə bir növüdür ki, bu zaman xeyli risk etmək tələb olunur;
 - c) **kiçik müəssisələr innovasiya sahibkarlığının inkişaf etdirilməsində əhəmiyyətli rola malikdir;**
 - d) vençur sahibkarlığı daha iri elmi-tədqiqat işlərin səmərəliliyini xarakterizə edir;
 - e) vençur sahibkarlığı- bu, xeyli risk etməyi tələb edən biznesdir.
128. Kommersiya sahəsində sahibkarlığın hansı üstünlükləri vardır?
- a) resursların keyfiyyətindən bilavasitə asılı deyildir;
 - b) biznes - əməliyyatların sadəliyi;
 - c) tələb olunan maliyyə vəsaitlərinin nisbi azlığı;
 - d) idarəetmənin sadəliyi;
 - e) **bütün cavablar doğrudur.**
129. Dövlət hansı yolla inhisarların fəaliyyətinə mane olur?
- a) bazarı tənzimləməklə
 - b) qiymətləri tənzimləməklə
 - c) **antiinhisar siyasəti həyata keçirməklə**

- d) iqtisadiyyatın sahə quruluşunu tənzimləməklə
- e) iqtisadiyyatın ərazi quruluşunu təkmilləşdirməklə

130. Inhisarların yaranması səbəbləri hansılardır?

- a) iqtisadiyyatın inkişafı
- b) sahibkarların gəlirlərinin artması
- c) alıcıların sayının artması
- d) kapitalın təmərküzləşməsi və mərkəzləşməsi**
- e) dövlətin iqtisadi siyasəti

131. Təkmil rəqabətin şərti deyil:

- a) firmaların sahəyə heç nə ilə məhdudlaşmayan girişi və çıxışı mövcuddur
- b) sahə bazarında bir-birindən asılı olmayan çoxsaylı istehsalçı firmalar fəaliyyət göstərir və digər tərəfdən çoxsaylı istehlakçı mövcuddur
- c) sahə məhsulu differensiasiya olunmayıb
- d) firma qiymət ayrı-seçkiliyi apara bilmir, yəni firmanın məhsulu bütün istehlakçılara eyni bir qiymətə satılır**
- e) hər firmanın təklif etdiyi məhsul təklifin cüzi hissəsini təşkil etdiyindən bazar onun bütün məhsulunu cari bazar qiymətləri ilə qəbul etməyə hazırdır

132. Aşağıdakı səbəblərdən hansı inhisarların fəaliyyət göstərdiyi sahələrdə və bazarlarda yeni rəqiblərin yaranmasına imkan vermir:

- a) dövlət patentləri;
- b) dövlət lisenziyaları;
- c) ayrı-ayrı firmalara və sahələrə gömrük üzrə hökumət gözəştləri;
- d) istehsal prosesi üçün zəruri olan təbii resurslar üzərində ayrı-ayrı təsərrüfat subyektlərinin müstəsna hüququ;
- e) bunların hamısı.**

133. Dünyada ilk antitrust qanun- Şerman qanunu neçənci ildə qüvvəyə minmişdir?

- a) 1790-cı ildə
- b) 1792-ci ildə
- c) 1890-cı ildə**
- d) 1895-ci ildə
- e) 1992-ci ildə

134. Kleyton qanunu neçənci ildə yaranmışdır:

- a) 1790-cı ildə
- b) 1792-ci ildə
- c) 1890-cı ildə
- d) 1895-ci ildə
- e) 1914-cü ildə**

135. XX əsrin 60-cı illərində antitrust qanunları hansı ölkədə fəaliyyət göstərirdi:
- a) Kanadada
 - b) Yaponiyada
 - c) CAR-da
 - d) Cənubi Amerikada
 - e) **Həmısında**
136. İnzibati-hüquqi tənzimləmə tədbirlərinə aid olanı müəyyənləşdirin:
- a) hər hansı bir təsərrüfat sahəsində inhisarların qadağan edilməsi;
 - b) mövcud inhisar birliklərin buraxılması;
 - c) inhisar firmaların bir neçə müstəqil subyektlərinə parçalanması;
 - d) mövcud inhisar birliklərin qanundan kənar edilməsi;
 - e) **bütün cavablar doğrudur.**
137. İnzibati-hüquqi tənzimləmə tədbirlərinə aid olmayanı müəyyənləşdirin:
- a) hər hansı bir təsərrüfat sahəsində inhisarların qadağan edilməsi
 - b) mövcud inhisar birliklərin buraxılması
 - c) inhisar firmaların bir neçə müstəqil subyektlərinə parçalanması
 - d) **iqtisadiyyatın keçmişdən miras qalmış deformasiyası**
 - e) mövcud inhisar birliklərin qanundan kənar edilməsi
138. Rəqabətin tipləri:
- a) azad bazar rəqabəti
 - b) **təkmil və qeyri-təkmil rəqabət**
 - c) duopoliya
 - d) inhisar rəqabət
 - e) monopoliya
139. İstehsal inhisarı:
- a) istehsalın ən uğurlu şəraitinin təmin olunması
 - b) **müəyyən növ məhsul istehsalının az sayda istehsalçıların əlində cəmlənməsi**
 - c) daha uğurlu satış bazarını formalaşdırmaq
 - d) istehsalçı müəssisələrin birliyi
 - e) hamısı doğrudur
140. Reklam üçün yüksək xərclər hansı rəqabət quruluşuna xasdır?
- a) təkmil rəqabət
 - b) **inhisarçı rəqabət**
 - c) sağlam rəqabət
 - d) haqsız rəqabət

- e) sahədaxili rəqabət
141. Şeller-Kefover qanunu harada və neçənci ildə qəbul edilmişdir:
- a) İsveçdə 1890-cı ildə;
 - b) İngiltərədə 1895-ci ildə;
 - c) Fransada 1910-cu ildə;
 - d) ABŞ-da 1950-ci ildə;**
 - e) Yaponiyada 1952-ci ildə
142. Federal Ticarət Komissiyası haqqında qanun neçənci ildə qəbul edilmişdir:
- a) 1890-cı ildə;
 - b) 1895-ci ildə;
 - c) 1910-cu ildə;
 - d) 1912-ci ildə;
 - e) 1916-cı ildə.**
143. Aşağıdakı hansı qanuna görə dövlətin antiinhisar qanunvericiliyinə əməl edilməsinə nəzarəti həyata keçirən müvafiq komissiya təsis olunmuşdur:
- a) Şerman qanuna görə;
 - b) Kleyton qanuna görə;
 - c) Şeller-Kefover qanuna görə;
 - d) Federal Ticarət Kommisiyası haqqında qanuna görə;**
 - e) Uebb-Pomeran qanuna görə
144. Orta və uzunmüddətli antiinhisar tənzimlənməsi sisteminin tərkibinə daxildir:
- a) rəqabətin həvəsləndirilməsi
 - b) daxili bazara xarici əmtəə istehsalının buraxılmasına nəzarət
 - c) istehsalçı strukturların stimullaşdırılması üzrə tədbirlərin hazırlanması
 - d) inhisarçılığa qarşı fəaliyyət göstərə bilən strukturların həvəsləndirilməsi
 - e) bütün göstərilənlər daxildir**
145. Azərbaycan Respublikasında Antiinhisar qanunvericiliyinə uyğun olaraq hansı müəssisələr inhisar hesab olunur?
- a) istehsalın 70%-ni öz əlində cəmləşdirən müəssisə
 - b) satışın 20%-ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə
 - c) satışın 35%-ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə**
 - d) satışın 50%-ni öz əlində cəmləşdirən 2 müəssisə
 - e) istehsalın 50%-ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə
146. Xalis inhisar oliqopolik bazardan onunla fərqlənir ki:
- a) sahədə yalnız bir firma fəaliyyət göstərir**

- b) bütün digər firmalar üçün sahəyə gəliş bağlıdır
- c) firmanın məhsulunun yaxın əvəzləyicisi yoxdur
- d) sahədə bir neçə iri firma hakim mövqe tutur
- e) bütün mülahizələr doğrudur

147. Haqsız rəqabət metodlarına aiddir:

- a) istehsalda diversiya
- b) informasiya müharibələri
- c) sənaye cəsusluğu
- d) qiymətin dəyərindən aşağı salınması**
- e) bütün cavablar doğrudur**

148. Assosiasiyalar dedikdə nə başa düşülür?

- a) iqtisadi cəhətdən müstəqil müəssisələrin birliyi**
- b) məhsul satışını həyata keçirmək və rəqabəti təmin etmək məqsədi ilə yaranan sahibkarlıq birliyi
- c) istehsal edilən məhsulun və göstərilən xidmətlərin qiymətləri, bazarda satışın həcmi ilə bağlı sahibkarlar arasında bağlanan razılaşma
- d) birgə iri maliyyə əməliyyatlarını həyata keçirmək məqsədilə sahibkarların birliyi
- e) bütün cavablar doğrudur

149. Sindikat dedikdə nə başa düşülür?

- a) iqtisadi cəhətdən müstəqil müəssisələrin birliyi
- b) məhsul satışını həyata keçirmək və rəqabəti təmin etmək məqsədi ilə yaranan sahibkarlıq birliyi**
- c) istehsal edilən məhsulun və göstərilən xidmətlərin qiymətləri, bazarda satışın həcmi ilə bağlı sahibkarlar arasında bağlanan razılaşma
- d) birgə iri maliyyə əməliyyatlarını həyata keçirmək məqsədilə sahibkarların birliyi
- e) bütün cavablar doğrudur

150. Kartel dedikdə nə başa düşülür?

- a) iqtisadi cəhətdən müstəqil müəssisələrin birliyi
- b) məhsul satışını həyata keçirmək və rəqabəti təmin etmək məqsədi ilə yaranan sahibkarlıq birliyi
- c) istehsal edilən məhsulun və göstərilən xidmətlərin qiymətləri, bazarda satışın həcmi ilə bağlı sahibkarlar arasında bağlanan razılaşma**
- d) birgə iri maliyyə əməliyyatlarını həyata keçirmək məqsədilə sahibkarların birliyi
- e) bütün cavablar doğrudur

151. Konsersium dedikdə nə başa düşülür?

- a) iqtisadi cəhətdən müstəqil müəssisələrin birliyi

- b) məhsul satışını həyata keçirmək və rəqabəti təmin etmək məqsədi ilə yaranan sahibkarlıq birliyi
- c) istehsal edilən məhsulun və göstərilən xidmətlərin qiymətləri, bazarda satışın həcmi ilə bağlı sahibkarlar arasında bağlanan razılaşma
- d) birgə iri maliyyə əməliyyatlarını həyata keçirmək məqsədilə sahibkarların birliyi**
- e) bütün cavablar doğrudur

152. Haqsız rəqabəti xarakterizə edən cəhətlər aşağıdakılardan hansıdır:

- a) dempiq qaydalarının tətbiqi
- b) diskriminasiyalı qiymətlərin və kommertiya şərtlərinin müəyyənləşdirilməsi
- c) rəqabət səviyyəli məhsul istehsal edən müəssisələrin fəaliyyətinin məhdudlaşdırılması
- d) ticarətin həyata keçirilməsi zamanı aparıcı firmalar tərəfindən gizli danışıqların həyata keçirilməsi
- e) bütün cavablar doğrudur**

153. Aşağıdakılardan hansılar haqsız rəqabətin metodlarına aid deyil:

- a) digərlərinin əmtəə nişanından özbaşına istifadə edilməsi;
- b) rəqibin fəaliyyəti haqqında səhv informasiyanın yayılması;
- c) reklam fəaliyyətində əmtəələrin qeyri-dəqiq müqayisə edilməsi
- d) dəqiq informasiyanın təqdim edilməsi;**
- e) rəqibin kommertiya sirtinin onun icazəsi olmadan əldə edilməsi.

154. Müəssisə əsas məqsəd olaraq mənfəətin artırılması və biznesin genişləndirilməsi fəaliyyətini özündə saxlayır. Bu hal aşağıda göstərilənlərin hansı üçün xarakterikdir:

- a) hamısı üçün**
- b) ancaq xırda bizneslə məşğul olan müəssisə üçün
- c) ancaq iri müəssisə üçün
- d) heç bir müəssisə üçün
- e) satışla məşğul olan müəssisələr üçün

155. 2002-2009-cu illər ərzində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sahibkarlığın inkişafına təminat verən neçə fərman olmuşdur?

- a) on fərman
- b) on bir fərman
- c) on iki fərman
- d) on üç fərman**
- e) on dörd fərman

156. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “ Sahibkarlığa dövlət maliyyə dəstəyinin göstərilməsi sahəsində əlavə tədbirlər” haqqında fərman neçənci ildə qəbul olunmuşdur.

- a) Bir mart 2005-ci il**
- b) On səkkiz dekabr 2006-cı il

- c) On beş fevral 2004-cü il
- d) Otuz aprel 2007-ci il
- e) On aprel 2008-ci il

157. Aşağıda sadalananlardan sahibkarlıq subyektləri kimi hüquqi şəxsləri yanlış xarakterizə edənlər hansılardır

- a) hüquqi şəxslər müstəqil balansla malik olmalıdır
- b) hüquqi şəxslər kommersiya və qeyri-kommersiya təşkilatlarına bölünür
- c) hüquqi –təşkilati formasından asılı olaraq hüquqi şəxslər nizamnamə, təsisədiçi müqavilə və ya nizamnamə, yaxud təkə təsisədiçi müqavilə əsasında fəaliyyət göstəriirlər
- d) hüquqi şəxslər öz adından mülki və şəxsi qeyri-mülki hüquqları əldə edə və onları həyata keçirə, habelə öhdəlikə daşıya bilərlər
- e) **hüquqi şəxslər məhkəmələrdə iddiaçı, yaxud cavabdeh qismində çıxış edə bilməzlər**

158. Azərbaycan Respublikasında 2002-2009 –cu illər ərzində sahibkarlıq fəaliyyətini tənzimləyən və onun inkişafına səbəb ola bilən neçə normativ-hüquqi sənəd qəbul olunmuşdur?

- a) 150
- b) 140
- c) 130
- d) **120**
- e) 110

159. Azərbaycan Respublikası “Sahibkarlığın inkişafı ilə bağlı bəzi tədbirlər” haqqında fərman nə vaxt qəbul edilmişdir:

- a) bir mart 2005-ci il
- b) **iyirmi səkkiz dekabr 2006-cı il**
- c) otuz aprel 2007 ci il
- d) on beş fevral 2004-cü il
- e) on aprel 2008-ci il

160. Azərbaycan Respublikası “Sahibkarlığın inkişafı ilə bağlı bəzi tədbirlər” haqqında fərman nə vaxt qəbul olunmuşdur:

- a) Bir mart 2005-ci il
- b) İyirmi səkkiz dekabr 2006-cı il
- c) **Otuz aprel 2007-ci il**
- d) On beş fevral 2004-cü il
- e) On aprel 2008-ci il

161. 1995-2005-ci illər ərzində Azərbaycanda neçə kiçik dövlət müəssisəsi özəlləşdirilmişdir:

- a) 10020
- b) 25000
- c) 30080
- d) 43058**
- e) 560

162. Ölkəmizdə işgüzar fəaliyyətlə bağlı baza xarakterli qanunlardan biri:

- a) “ Sahibkarlıq fəaliyyəti”**
- b) “ Sahibkarlığın inkişafı ilə bağlı bəzi tədbirlər”
- c) “Regionların sosial-iqtisadi inkişafının Dövlət Proqramı”
- d) “Mülkiyyət haqqında” qanun
- e) bunların hamısı

163. Sahibkarların müstəqilliyini və “Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında” AR Qanunu tərəfindən tənzimlənən əsas məqamlara daxil deyil:

- a) təsərrüfat fəaliyyətinin müstəqil surətdə seçim etmək imkanı;
- b) əmtəə resursların istehsalçıları və istehlakçıları müəyyən etmək imkanı;
- c) qiymətləri müəyyən etmək imkanı;
- d) gəlirlərin əldə edilməsinə dair sərəncam vermək imkanı;
- e) vergi orqanlarının səlahiyyətlərinə aid olmayan yoxlamaların aparılması imkanı.**

164. «Qiymətli kağızlar bazarı» bazarların hansı təsnifatına aiddir?

- a) coğrafi vəziyyətə görə
- b) subyektinə görə
- c) mövcud qanunları uyğunluğa görə
- d) satış xarakterinə görə
- e) obyektinə görə**

165. Əmtəə birjası dedikdə:

- a) biznesin hər hansı bir növü ilə məşğul olan iqtisadi subyektə onun konkret sahəsi üzrə ödənişli ixtisaslaşmış məsləhət verə bilən mütəxəssis xidmətidir
- b) istehsal vasitələrinin müəyyən müddətə icarəyə verilməsidir
- c) qiymətli kağızların alqı-satqısının həyata keçirildiyi bazardır
- d) əmtəələrin alqı-satqısı ilə məşğul olan bazarın təşkili formasıdır**
- e) müxtəlif növ məhsul istehsallarının istehsalı, onların istehlakçılara çatdırılması ilə əlaqədar olaraq işlərin görülməsi və xidmətlərin göstərilməsidir

166. Fond birjası –bu:

- a) biznesin hər hansı bir növü ilə məşğul olan iqtisadi subyektə onun konkret sahəsi üzrə ödənişli ixtisaslaşmış məsləhət verə bilən mütəxəssis xidmətidir
- b) istehsal vasitələrinin müəyyən müddətə icarəyə verilməsidir
- c) qiymətli kağızların alqı-satqısının həyata keçirildiyi bazardır**

- d) əmtəələrin alqı-satqısı ilə məşğul olan bazarın təşkili formasıdır
- e) müxtəlif növ məhsul istehsallarının istehsalı, onların istehlakçılara çatdırılması ilə əlaqədar olaraq işlərin görülməsi və xidmətlərin göstərilməsidir

167. Lizing kampaniyalarının mənfəətinə daxildir:

- a) əmlakın icarəyə verilməsi ilə bağlı xidmətlər üçün verilən haqq
- b) istehsalçıdan onun məhsulunu iri həcmdə aldığı üçün qiymət güzəştləri
- c) icarə müddəti qurtardıqdan sonra avadanlığın satılmasından götürülən gəlir
- d) əmlakın icarəyə verilməsi ilə bağlı xidmətlər üçün verilən haqq, istehsalçıdan onun məhsulunu iri həcmdə aldığı üçün qiymət güzəştləri və icarə müddəti qurtardıqdan sonra avadanlığın satılmasından götürülən gəlir**
- e) əmlakın icarəyə verilməsi ilə bağlı xidmətlər üçün verilən haqq və istehsalçıdan onun məhsulunu iri həcmdə aldığı üçün qiymət güzəştləri

168. Aşağıda sadalanlardan hansı səhmi düzgün xarakterizə etmir:

- a) səhm gəlirlərdə iştirak etmək hüququ verir;
- b) səhm illik yaxud rüblük dividendlərin əldə olunmasına ixtiyar verir;
- c) səhm – bu, qiymətli kağızdır, o, öz sahibinə müəyyən imtiyazlı qiymətə ilkin yerləşdirilmə zamanı digər qiymətli kağızların alınmasına dair onun (sahibinin) hüququnu təmin edir;**
- d) səhm onun sahiblərinə əsas təsisedici sənədlərin və hesabdərliğin yoxlanılmasına dair hüquqları təmin edir;
- e) bütün cavablar doğrudur.

169. Öz sahibinə hər hansı əsas qiymətli kağızlara mülkiyyət hüquqlarını, və onların vasitəsilə onlar (əsas qiymətli kağızlar) tərəfindən müvafiq mülkiyyət hüquqlarını təqdim edən qiymətli kağız adlanır:

- a) təkrar, yaxud törəmə qiymətli kağız;**
- b) depozitar qəbz;
- c) fond varrantı;
- d) strip;
- e) derivat.

170. Aşağıda sadalanlardan səhmi daha doğru xarakterizə edən nədir:

- a) səhm gəlirlərdə iştirak etmək hüququ verir;
- b) səhm illik yaxud rüblük dividendlərin əldə olunmasına ixtiyar verir;
- c) səhm – qiymətli kağız olub öz sahibinə müəyyən imtiyazlı qiymətə ilkin yerləşdirilmə zamanı digər qiymətli kağızların alınmasına dair onun (sahibinin) hüququnu təmin edir;**
- d) səhm öz sahiblərinə əsas təsisedici sənədlərin və mühasibatlığın yoxlanılmasına dair hüquqları təmin edir;
- e) bütün cavablar doğrudur.

171. İstehsal vasitələrinin orta müddətli və uzun müddətli lizinq icarəsi ilə bağlı münasibətlər nəzərdə tutulur:

- a) **lizinq müqaviləsi ilə;**
- b) konsessiya müqaviləsi ilə;
- c) fransız müqaviləsi ilə;
- d) alqı-satqı müqaviləsi ilə;
- e) tədarük müqaviləsi ilə.

172. Auksionun növlərini müəyyənləşdirin:

- a) könüllü, məcburi, çox sahəli
- b) **könüllü, məcburi, beynəlxalq**
- c) məcburi, beynəlxalq, ixtisaslaşmış
- d) maliyyə, əməliyyat
- e) universal, beynəlxalq, ixtisaslaşmış

173. Lizinq xidmətinin formalarına aiddir:

- a) könüllü, məcburi, beynəlxalq
- b) könüllü, məcburi, çox sahəli
- c) məcburi, beynəlxalq, ixtisaslaşmış
- d) **maliyyə, əməliyyat**
- e) universal, beynəlxalq, ixtisaslaşmış

174. İstehsal sahələrinin və kommunikasiyaların hazırlanması, lizinq predmetinin (obyektinin) təyin edilməsi ilə bağlı işlər nəzərdə tutulur:

- a) **lizinq müqaviləsi ilə;**
- b) konsessiya müqaviləsi ilə;
- c) fransız müqaviləsi ilə;
- d) alqı-satqı müqaviləsi ilə;
- e) tədarük müqaviləsi ilə.

175. Aşağıda sadalananlardan lizinq müqaviləsini xarakterizə edən nədir:

- a) lizinq müqaviləsi yazılı formada bağlanılır;
- b) lizinq müqaviləsinin adında onun forması, tipi və növü müəyyən edilir;
- c) lizinq müqaviləsində həmin müqavilənin şərtlərinin saxlanılması yaxud onların dəyişdirilməsinə dair lizinq alanın hüququ nəzərdə tutula bilər;
- d) lizinq müqaviləsində mütləq şəkildə tərəflərin özərlərinə götürdükləri öhdəliklərin şəxsi və şübhəsiz, habelə aydın şəkildə pozulmasını həmin tərəflərin hesab etdikləri hallar əvvəlcədən müəyyən edilməlidir.
- e) **bütün cavablar doğrudur;**

176. Lizinqin əmələ gəlməsi və sürətlə yayılması səbəblər sırasında aşağıdakıları qeyd etmək olar:

- a) texnika və texnologiyaların yeniləşməsi templərinin sürətləndirilməsi, avadanlıqların mənəvi köhnəlməsi müddətinin azaldılması;
- b) yeni texnikaya servis xidmətlərinin göstərilməsinin mürəkkəbləşməsi və bahalaşması;
- c) maliyyə bazarında capital qıtlığı;
- d) maşın və avadanlıq bazarında ödəmə qabiliyyəti olan təklif və tələbatla uyğunsuzluq;
- e) **yuxarıda sadalananların hamısı.**

177. Aşağıda sadalananlardan lizinq müqaviləsini xarakterizə edən nədir:

- a) lizinq müqaviləsi yazılı formada bağlanılır;
- b) lizinq müqaviləsinin adında onun forması, tipi və növü müəyyən edilir;
- c) lizinq müqaviləsində həmin müqavilənin şərtlərinin saxlanması yaxud onların dəqişdirilməsinə dair lizinq hüququ nəzərdə tutula bilər;
- d) lizinq müqaviləsində mütləq şəkildə tərəflərin öz üzərlərinə götürdükləri öhdəliklərin şəxsiz və şübhəsiz, habelə aydın şəkildə pozulmasını göstərən hallar əvvəlcədən müəyyənləndirilməlidir.
- e) **bütün cavablar doğrudur.**

178. Lizinqin əmələ gəlməsi və sürətlə yayılması səbəbləri sırasında aşağıdakıları qeyd etmək olar:

- a) texnika və texnologiyaların yeniləşməsinin templərinin sürətləndirilməsi, avadanlıqların mənəvi köhnəlməsi müddətinin azaldılması;
- b) yeni texnikaya servis xidmətlərinin göstərilməsi;
- c) maliyyə bazarında kapital qıtlığı;
- d) maşın və avadanlıq bazarında təklif və tələbat arasında uyğunsuzluq;
- e) **yuxarıda sadalananlardan hamısı.**

179. Maliyyə lizinqi nədir:

- a) **lizinq verən əmlakı əldə etmək və lizinq alana həmin əmlakı müəyyən ödəniş müqabilində lizinq predmeti qismində təhvil vermək öhdəçiliyini öz üzərnə götürür;**
- b) bu zaman lizinq predmetinin satıcısı (mülkiyyətçisi) eyni zamanda həm də lizinq alan tərəf qismində çıxış edir;
- c) lizinqin belə bir növüdür ki, bu zaman lizinq verən tərəf riskə gedərək əmlakı əldə edir və onu lizinq predmeti qismində lizinq alana təhvil verir;
- d) daxili lizinq, beynəlxalq lizinq;
- e) uzunmüddətli lizinq, ortamüddətli lizinq, qısamüddətli lizinq.

180. Lizinq sövdələşməsi aşağıdakı tələblərin yerinə yetirilməsini nəzərdə tutur:

- a) tərəflərin əməkdaşlıq etmək niyyətləri marketing tədqiqatlarına əsaslanır;
- b) lizinqin konkret obyektinin və onun istehsalçısının seçilməsi icarədar tərəfindən həyata keçirilir;
- c) tərəflər arasında lizinq müqaviləsi borcun ödənilməsi müddəti nəzərə alınmaq şərti ilə razılaşdırılmış müddətə bağlanılır;
- d) lizinqin bütün dövrü ərzində həyata keçirilən lizinq ödənişlərin məbləği lizinq əmlakının tam dəyərini ehtiva etməlidir;

e) **bütün cavablar doğrudur.**

181. Maliyyə lizinqi nədir:

- a) **lizinq verən əmlakı əldə etmək və lizinq alana həmin əmlakı müəyyən ödəniş müqabilində lizinq predmeti qismində təhvil vermək ohdəçiliyini öz üzərinə götürür;**
- b) lizinq predmetinin satıcısı (mülkiyyətçisi) eyni zamanda həm də lizinq alan tərəf qismində çıxış edir;
- c) lizinqin elə bir növüdür ki, bu zaman lizinq verən tərəf riskə gedərək əmlakı əldə edir və onu lizinq predmeti qismində lizinq alana təhvil verir;
- d) daxili lizinq;
- e) uzunmüddətli lizinq.

182. Əmtəə bazarında lizinq əməliyyatlarının əsas funksiyaları hesab olunur:

- a) Lizinqlə bağlı marketinq tədqiqatları;
- b) lizinq əməliyyatların və onların üstünlüklərinin potensial lizinq alıcıları üçün reklam edilməsi;
- c) lizinq fəaliyyətində ixtisaslaşmanın müəyyən edilməsi məqsədilə əmtəə bazarı segmentinin seçilməsi;
- d) lizinqin müxtəlif subyektləri və obyektləri haqqında kompyuter məlumat bankının yaradılması;
- e) **bütün cavablar doğrudur.**

183. Lizinq sövdələşməsi aşağıdakı tələblərin yerinə yetirilməsini nəzərdə tutur:

- a) tərəflərin əməkdaşlıq etmək niyyətləri marketinq tədqiqatlarına əsaslanır;
- b) lizinqin konkret obyektinin və onun istehlakçısının seçilməsi icarədar tərəfindən həyata keçirilir;
- c) tərəflər arasında lizinq müqaviləsi borcun ödənilməsi müddəti nəzərə alınmaq şərtilə razılaşdırılmış müddətə bağlanılır;
- d) lizinqin bütün dövrü ərzində həyata keçirilən lizinq ödənişlərinin məbləği lizinq əmlakının tam dəyərini ehtiva etməlidir;
- e) **bütün cavablar doğrudur..**

184. Sığortaçı nələrə ödəməyə borcludur:

- a) sığorta haqqında qanunvericiliklə, sığorta üsulları ilə sığorta olunanı tanış etmək;
- b) sığorta halı zamanı müqavilə yaxud qanun tərəfindən təyin olunmuş müddət ərzində sığorta ödənişini həyata keçirmək;
- c) sığorta olunan tərəfindən sığortalanmış əmlaka dəyə biləcək zərərin qarşısını almaq məqsədilə həyata keçirilmiş xərclərin ödənilməsi sığorta qaydaları ilə nəzərdə tutulduğu halda ödənilməsini təmin etmək;
- d) sığorta olunan, eləcə də onun əmlak vəziyyəti haqqında məlumatları açıqlamamaq;
- e) **bütün cavablar doğrudur.**

185. Aşağıda göstərilənlərdən məsləhət xidməti üzrə sahibkarlıqla məşğul olanları müəyyən edin:
- a) **auditor;**
 - b) diler;
 - c) investor;
 - d) broker;
 - e) francayzer.
186. İşgüzar münasibətlərin reallaşmasına xidmət edən və bu münasibətləri əlaqələndirməyə kömək edən təşkilatı – iqtisadi formaların məcmusu necə adlanır?
- a) biznes sistemi;
 - b) sahibkarlığın predmeti;
 - c) **sahibkarlığın infrastrukturu;**
 - d) biznes obyektı;
 - e) biznesin strukturu.
187. Vergilər vasitəsilə ölkədə baş verən iqtisadi və sosial proseslərə təsir göstərilməsi-verginin hansı funksiyasıdır?
- a) tənzimləyici
 - b) **sosial**
 - c) yenidən bölgü
 - d) nəzarət edici
 - e) fiskal
188. Sahibkarların və ayrı-ayrı vətəndaşların gəlirlərindən dövlət büdcəsinə ayırmalar-verginin hansı funksiyasıdır?
- a) Social
 - b) **Fiscal**
 - c) tənzimləyici
 - d) yenidən bölgü
 - e) nəzarət edici
189. Vergi nədir?
- a) Dövlət tərəfindən insanlardan və müəssisələrdən tutulan könüllü və məcburi ödənişlər
 - b) **Mərkəzi və yerli hakimiyyət orqanları tərəfindən fiziki və hüquqi şəxslərdən tutulan məcburi ödənişlər**
 - c) Pulun hərəkətinin xüsusi forması
 - d) Təkrar istehsalın ehtiyacları üçün pul vəsaitləri fondların yaradılması, bölgüsü və istifadəsi prosesində əmələ gələn iqtisadi münasibətlər
 - e) Bütün cavablar doğrudur
190. Aşağıdakılardan hansı vergi növü birbaşa vergiyə aid deyil?

- a) gəlir vergisi
- b) fiziki şəxslərdən gəlir vergisi
- c) əlavə dəyər vergisi**
- d) mənfəət vergisi
- e) əmlak vergisi

191. Aşağıdakılardan hansı vergi növü dolaylı vergiyə aid deyil?

- a) aksizlər
- b) gömrük rüsumları
- c) mənfəət vergisi**
- d) satışdan vergi
- e) əlavə dəyər vergisi

192. Kreditorlar üçün kredit alan tərəfindən əldə olunmuş ssudanın və faizlərin ödənilməsinin təminatı qismində çıxış edən dəyərlər bunlardır:

- a) kreditin təmin edilməsi;**
- b) kreditin sığortalanması;
- c) kreditin çəpərlənməsi;
- d) kreditin tutulması;
- e) borc iltizamı.

193. Aşağıda sadalanlardan ticarət kreditini yanlış xarakterizə edən nədir:

- a) ticarət krediti zamanı sahibkar əmtəə ödənişinin təxirə salınması şərti əldə edir;
- b) əmtəəni əldə edən sahibkar tədarükçü ilə bağlanmış müqaviləyə uyğun olaraq, əldə olunmuş əmtəə malın dəyərini şəkildə təqdim edilmiş kreditə görə hesablanan faizlərin müəyyən müddət ərzində ödənilməsi şərti ilə ona (tədarükçüyə) qaytarılmasını öhdəsinə götürür;
- c) ticarət kreditindən daha çox əmtəəni topdan əldə edən alıcılar istifadə edirlər;
- d) ticarət krediti veksəl adlandırılan borc iltizamı əsasında verilir;**
- e) Pərakəndə satış zamanı ticarət kreditindən istifadə olunması istisna edilmir.

194. Aşağıda qeyd olunmuş iddialardan hansı yanlıştır:

- a) biznesin ziyansızlığının təhlili başladığınız işin gəlirli, yaxud ziyanlı ola biləcəyini müəyyən etməyə kömək edir;
- b) mənfəətin əldə edilməsi bazar iqtisadiyyatı şəraitində müəssisənin fəaliyyət göstərməsinin mütləq şərtidir;
- c) müəssisənin fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinə malik olması sərmayə qoyulmuş vəsaitlərdən son nəticənin alınmasının hansı dərəcədə təmin edildiyindən daha çox asılıdır;
- d) işgüzar fəallığının məqsədəuyğunluğu və stimullaşdırılması mənfəətin əldə olunmuş səviyyəindən asılı deyildir;**
- e) sahibkarlığın qarşısında dayanan əsas vəzifə bundan ibarətdir ki, o, yalnız ziyansız istehsal prosesini təşkil etməli deyil, həm də istehsalı gəlirin əldə edilməsi məqsədilə təşkil etməlidir.

195. Vergi dərəcəsi ilə vergi güzəştlərinin məcmusuna nə deyilir:
- a) vergi güzəştləri
 - b) vergi rejimi**
 - c) vergi dərəcəsi
 - d) vergi payı
 - e) vergiqoyma
196. Kreditorlar üçün kredit alan tərəfindən əldə olunmuş ssudanın və faizlərin ödənilməsinin təminatı qismində çıxış edən dəyərlər bunlardır:
- a) kreditin təmin edilməsi;**
 - b) kreditin sığortalanması;
 - c) kreditin “çəpərlənməsi”;
 - d) kreditin tutulması;
 - e) borc iltizamı.
197. Aşağıda sadalananlardan ticarət kreditini yanlış xarakterizə edən nədir:
- a) ticarət krediti bundan ibarətdir ki, sahibkar əmtəə malını ödənişin təxirə salınması şərti ilə əldə edir;
 - b) əmtəə malını əldə edən sahibkar tədarükçü ilə bağlanmış kontrakta (müqaviləyə) uyğun olaraq, əldə olunmuş əmtəə malının dəyərini əmtəə şəklində təqdim edilmiş kreditə görə hesablanan faizlərin müəyyən müddət ərzində ödənilməsi şərti ilə ona (tədarükçüyə) qaytarılmasını öhdəsinə götürür;
 - c) ticarət kreditindən daha çox əmtəə malını topdan əldə edən alıcılar istifadə edirlər;
 - d) ticarət krediti veksəl adlandırılan borc intizamı əsasında verilir;**
 - e) pərakəndə satış zamanı ticarət kreditindən istifadə olunması da istisna edilmir.
198. Aşağıda qeyd olunmuş iddialardan hansı yanlıştır:
- a) biznesin ziyansızlığının təhlili başladığımız işin gəlirli yaxud ziyanlı ola biləcəyini müəyyən etməyə kömək edir;
 - b) gəlirin əldə edilməsi bazar iqtisadiyyatı şəraitində müəssisənin fəaliyyət göstərməsinin mütləq şərtidir;
 - c) müəssisənin fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinə malik olması sərmayə qoyulmuş vəsaitlərdən maliyyə faydalılığın alınmasının hansı dərəcədə təmin edildiyindən daha çox asılıdır;
 - d) işgüzar fəallığının məqsədəuyğunluğu ondan asılı deyil ki, gəlirliyinin əldə olunmuş səviyyəsi istehsalın sonrakı artımı üçün iqtisadi stimulları nə dərəcədə əmələ gətirmiş olur;**
 - e) sahibkarlığın qarşısında dayanan əsas vəzifə bundan ibarətdir ki, o, yalnız ziyansız istehsal prosesini təşkil etməli deyil, həm də istehsalı gəlirin əldə edilməsi məqsədilə təşkil etməlidir.
199. Bu və ya digər obyektə vəsaitlərin qoyuluşunu həyata keçirən investisiya fəaliyyətinin subyekt adlanır:

- a) səhmdar;
- b) investor;**
- c) kapitalist;
- d) sponsor;
- e) maliyyəçi.

200. Bu və ya digər obyektə vəsaitlərin qoyuluşunu həyata keçirən investisiya fəaliyyətinin subyekti necə adlanır:

- a) səhmdar;
- b) investor;**
- c) kapitalist;
- d) sponsor;
- e) maliyyəçi.

201. Investisiyalara təminat verilməsi üzrə beynəlxalq agentliyin fəaliyyətinin əsas məqsədi bundan ibarət deyil:

- a) inkişaf edən ölkələrdə xüsusi sektorun inkişafına kreditlərin təqdim edilməməsi ;**
- b) inkişaf edən ölkələrdə istehsal sferasına yönəldilən investisiyalar üçün təminatların təqdim olunması;
- c) inkişaf edən ölkələrə xarici investisiyaların cəlb edilməsi məqsədilə texniki yardımın həyata keçirilməsi;
- d) qeyri-kommersiya risklərdən sığortalanmanın və təkrar sığortalanmanın həyata keçirilməsi;
- e) investisiya layihəsinin işlənilməsinə və həmin layihələrin ölkələrin tələbatlarına uyğunluğunun təmin edilməsinə yardım.

202. Investisiyalara təminat verilməsi üzrə beynəlxalq agentliyin fəaliyyətinin əsas və başlıca məqsədləri bundan ibarətdir:

- a) milli valyutanın konversiya edilməsi səbəbindən əmələ gələn itkilərdən investisiya layihələrin qorunması üçün təminatların təqdim edilməsi;
- b) birgə sığorta üzrə əməliyyatların həyata keçirilməsi;
- c) təminatların əldə edilməsi məqsədilə sifarişlərin hazırlanmasında inkişaf edən ölkələrə yardım olunması;
- d) qiymətli kağızlarla əməliyyatların həyata keçirilməsi;**
- e) inkişafda olan ölkələrə əlverişli investisiya mühitinin yaradılması üzrə məsləhət xidmətlərin təqdim olunması.

203. Maliyyə sahibkarlığın subyektlərini müəyən edir:

- a) kommersiya bankları
- b) sığorta təşkilatları
- c) valyuta birjalrı
- d) lizinq kompaniyaları
- e) bunların hamısı**

204. Investisiyalara mübahisələrin həll edilməsi üzrə Beynəlxalq mərkəzin fəaliyyət göstərməsinin əsas və başlıca məqsədləri bundan ibarətdir:

- a) **arbitraj hüququ və qanunvericilik məsələləri üzrə tədqiqatların həyata keçirilməsi;**
- b) çıxarma və emaledici sənayesinə öz maliyyə vəsaitləri hesabına investisiyaların həyata keçirilməsi;
- c) investisiyaların yerləşdirilməsi üzrə şirkətlərə texniki və məsləhət vermə xidmətlərinin göstərilməsi;
- d) fərdi investorların axtarışı və risklərin idarə olunmasında yardımların göstərilməsi;
- e) şirkətlərə kreditlərin təqdim edilməsi yolu ilə inkişaf edən ölkələrdə xüsusi sektorun maliyyələşdirilməsi.

205. Şirkətlər tərəfindən debitor borclarının idarə edilməsi hüququnun banka verilməsi:

- a) lizinq;
- b) **faktoring;**
- c) forfeytinq;
- d) hüquqi şəxs;
- e) fiziki şəxs.

206. Bankın öz müştərisinə pula olan öhdəliyinin yerinə yetirilməsi haqqında zəmanət verməsi:

- a) bank öhdəliyi;
- b) bankın pul sənədi;
- c) **bank zəmanəti;**
- d) bank aktivləri;
- e) bank məktubu.

207. Investisiyalarla mübahisələrin həll edilməsi üzrə beynəlxalq agentliyin əsas və başlıca məqsədləri bundan ibarətdir:

- a) inkişaf edən ölkələrdə istehsal sferasına yönəldilən investisiyalara təminatların təqdim edilməsi;
- b) inkişaf edən ölkələrə xarici investisiyaların cəlb edilməsi məqsədilə texniki yardımın həyata keçirilməsi;
- c) qeyri-kommersiya risklərdən sığortalanmanın və təkrar sığortalanmanın həyata keçirilməsi;
- d) investisiya layihələrinin işlənilməsinə və həmin layihələrin ölkələrin tələbatlarına uyğunluğunun təmin edilməsinə yardım.
- e) **ölkələrin hökumətləri və xarici investorlar arasında yaranan ziddiyyətlərin arbitraj qaydasında həll edilməsi üzrə vasitəçilik xidmətlərinin təqdim olunması;**

208. Aşağıda göstərilən hansı səbəblər sahibkarlığa maliyyə köməyini məhdudlaşdırır?

- a) maliyyə xidmətlərinin məhdudluğu;

- b) kredit xidmətlərinin bahalıqı;
 - c) qısa müddətli kreditlər;
 - d) institusional sistemin axıradək formalaşdırılması;
 - e) **bütün göstərilənlər.**
209. Aşağıda göstərilənlərdən hansı maliyyə sahəsində sahibkarlığa aid deyildir?
- a) bank sferasında sahibkarlıq;
 - b) sığorta sahəsində sahibkarlıq;
 - c) lizinq sahəsində sahibkarlıq;
 - d) audit sahəsində sahibkarlıq;
 - e) **əmtəə birjasının fəaliyyəti üzrə sahibkarlıq.**
210. Sahibkarlıqla məşğul olan fiziki və ya hüquqi şəxslərin vergilərdən tam və qismən azad edilməsi necə adlanır?
- a) **vergi güzəştləri;**
 - b) vergi endirimləri;
 - c) vergi tətilləri;
 - d) vergi bülleteni;
 - e) vergi dərəcələri.
211. Menecment-bu:
- a) firmanın idarəedilməsinin prinsip, forma və metodları sistemidir
 - b) konkret bazarların tədqiqinə və proqnozlaşdırılmasına yönəlmiş məhsul istehsalı və satışının kompleks sistemidir
 - c) gəlir əldə etmək məqsədilə yenilikdən, riskdən, ixtisarçılıqdan istifadə edilən təsərrüfat fəaliyyətidir
 - d) mənfəət və şəxsi gəlir gətirən iş və ya istənilən fəaliyyət növüdür
 - e) insanların məhsulun realizə edilməsi və ticarət mənfəətinin əldə olunmasına yönəlmiş ticarət fəaliyyətidir
212. Aşağıda adları çəkələnlərdən hansı firmanın biznes planının şəbəsi deyil:
- a) xülasə, nəticə, şərhətmə
 - b) qiymətlərin və itkilərin proqnozlaşdırılması
 - c) əmtəə (xidmət)
 - d) **təchizat**
 - e) rəqabət
213. Aşağıda adları çəkilənlərdən hansı əlamət ancaq şirkətə xarakterikdir:
- a) muzzdlu menecerlərin idarəçiliyə cəlb edilməsi
 - b) firma mülkiyyətçiləri arasında mənfəətin bölünməsi
 - c) **dividentin ödənilməsi**
 - d) muzzdlu əməyin istifadəsi
 - e) bütün əlamətlər aiddir

214. Hansı mülkiyyət formasının yayılması ilə əlaqədar firmanın menecer nəzəriyyəsi meydana gəlmişdir?
- a) bələdiyyə mülkiyyəti
 - b) kollektiv mülkiyyət
 - c) kooperativ mülkiyyət
 - d) səhmdar cəmiyyəti**
 - e) intellektual mülkiyyət
215. «Marketing – müəyyən bazar məqsədlərinin daha səmərəli üsullarla həyata keçirilməsi vasitəsidir» ifadəsi kimindir?
- a) P.Durker
 - b) R.Evans, B.Berman
 - c) F.Teylor
 - d) P.Lavyalov, V.Demidov**
 - e) F. Kotlyar
216. «Marketing – mübadilə vasitəsi ilə ehtiyac və tələbatın ödənilməsinə yönəldilmiş insan fəaliyyətinin növüdür» ifadəsi kimə məxsusdur:
- a) R.Evans
 - b) F.Kotlyar**
 - c) B.Berman
 - d) P.Lavyalov
 - e) V.Demidov
217. Biznes aləmində nə baş verirsə ya özünü marketing kimi əks etdirir, ya da ki, bu ifadəyə daxil olur ifadəsi kimə məxsusdur?
- a) P.Durker**
 - b) V.Demidov
 - c) P.Lavyalov
 - d) F.Teylor
 - e) F.Kotlyar
218. Bazarda satıla bilən, alıcıların tələbatını ödəyə bilən məhsul və xidmətlərin təşkili prinsipinə əsaslanan fəaliyyət:
- a) rəqib firmanın fəaliyyəti
 - b) marketing**
 - c) kommersiya xarakterli fəaliyyət
 - d) yüksək mənfəətə istiqamətlənmiş fəaliyyət
 - e) menecment
219. Mikroetika dedikdə nə başa düşülür:

- a) dövlət ilə kooperasiya arasındakı münasibətlərin spesifikasiyası
 - b) cəmiyyətin sosial və iqtisadi strukturlarının spesifikasiyası
 - c) kooperasiya və onun işçiləri arasında münasibətlərin spesifikasiyası**
 - d) dövlət və cəmiyyət arasında münasibətlərin spesifikasiyası
 - e) bütün cavablar doğrudur
220. Makroetika dedikdə nə başa düşülür:
- a) korporasiyalar arasında münasibət**
 - b) korporasiyaların işçiləri arasında münasibət
 - c) şəxslərarası münasibət
 - d) fərdlərin sosial qruplarla münasibəti
 - e) düzgün cavab yoxdur
221. Aşağıdakılardan hansı işgüzar etikanın əsaslandığı müddəalardan biridir?
- a) iş və əmtəələrin keyfiyyətinə xüsusi fikir verilir
 - b) əvvəlcə maddi dəyərlərin yaradılması mühüm bir proses kimi nəzərdən keçirilir**
 - c) şəxsi maraqlarla korporasiya maraqları arasında ziddiyyətlər nəzərdən keçirilir
 - d) təhlükəsizlik əsas şərt kimi nəzərdən keçirilir
 - e) bütün cavablar doğrudur
222. Bunlardan hansı sahibkarlıq mədəniyyətinin formalaşmasına təsir göstərən daxili amillərdən biri deyil:
- a) sahibkarların məqsədi
 - b) sahibkarların ideyaları
 - c) iqtisadi sistem**
 - d) dəyərlər sistemi
 - e) sahibkarın nüfuzu
223. İnsan tipləri bir-birindən nəyə görə fərqli olurlar?
- a) davranışlarına görə
 - b) dini dünyagörüşünə görə
 - c) mənafe və dəyərlərin qiymətləndirmə dərəcəsinə görə**
 - d) ictimai şüurun qiymətləndirmə dərəcəsinə görə
 - e) şəxslərarası münasibətlərə görə
224. Sahibkarlığın sosial-psixoloji məqsədlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?
- a) rəhbərlik etmək
 - b) müvəffəqiyyətə cəhd etmək
 - c) gəlir almaq**
 - d) lider olmaq arzusu
 - e) bunların hamısı

225. Firma fəaliyyətinin mədəniyyəti nədən təşkil olunur:
- a) əməkdaşlıq və rəhbərlik tərəfindən prioritet vəzifələrinin qavranılmasından
 - b) korporativ etika qaydalarının tətbiqi nəticələrindən
 - c) **firma əməkdaşlarının mədəniyyətindən, işgüzar etika səviyyəsindən və işgüzar münasibətlər mədəniyyətindən**
 - d) müştəri mədəniyyətindən və təşkilati idarəetmə strukturundan
 - e) bütün cavablar doğrudur
226. Şirkətin fəaliyyəti aşağıdakı mənəvi dəyərlər üzərində qurulur. Bunlardan hansı bu dəyərə aiddir?
- a) əməkdaşlarımızın hüquq və qanuni mənafelərinə hörmət
 - b) ədalətlik
 - c) bərabərlik
 - d) əməkdaşların mənfi fəsadlardan qorunması
 - e) **bunların hamısı**
227. Sahibkarlıq etikasının klassik modelini kim hazırlamışdır:
- a) IV əsrdə Dj. Fost
 - b) XVIII əsrdə A.Smit
 - c) **XVIII əsrdə B. Franklin**
 - d) XVIII əsrdə J. Russo
 - e) XX əsrdə C. Keyns
228. Aşağıdakılardan hansı sahibkarlıq etikasının komponenti hesab olunmur?
- a) dəyərlər
 - b) standartlar və normalar
 - c) xarici mühit
 - d) **daxili mühit**
 - e) insanların davranışları
229. Nə vaxt menecerdə mühakimə üçün əsas çatmayacaq?
- a) əmək haqqı az verildə
 - b) nizam-intizam olmayanda
 - c) **şəxsi dəyərlər kifayət qədər aydın olmayanda**
 - d) məsuliyyətsizlik çox olanda
 - e) bütün cavablar doğrudur
230. Sahibkarlığın etik—kodeksini müəyyənləşdirin:
- a) biznesə dərin inam
 - b) şəxsiyyət kimi özünə və digərlərinə inam

- c) ekologiyaya hörmət
- d) daim yeniliyə cəhd
- e) **bunların hamısı**

231. Sahibkarlıq qabiliyyəti- bu:

- a) əmtəə və xidmərlərin istehsalı və reallaşması vasitəsilə öz mənafeələrini həyata keçirən təsərrüfat həlqəsidir;
- b) **nemətlər və xidmətlər yaradılması üçün istehsalın və digər bütün amillərin birləşdirilməsinə yönəldilmiş xüsusi növ insan kapitalıdır;**
- c) mülkiyyət formasından asılı olmayaraq qanuna müvafiq yaradılan, məhsul istehsal edən və satan, xidmət göstərən hüquqi şəxs olan müstəqil təsərrüfat subyektidir;
- d) həyat fəaliyyətini saxlamaq, şəxsiyyətin və cəmiyyətin inkişafı üçün zəruri şeylərə ehtiyacdır;
- e) qarşılıqlı əlaqə və qarşılıqlı asılılıqda olan təsərrüfat münasibətlərinin məcmusudur.

232. Ümumi iqtisadi tarazlığın ictimai rifahın maksimumlaşdırılması hesabına təmin edilməsi:

- a) ictimai və dini təşkilatlar
- b) **dövlət sahibkarlığı**
- c) istehlak kooperativi
- d) səhmdar cəmiyyəti
- e) birgə fəaliyyət

233. Dövlətin antitsiklik tənzimlənməsinə aid deyil:

- a) vergi-büdcə alətlərindən istifadə etmək
- b) pul-kredit vasitəsilə
- c) işgüzar fəaliyyətin stimullaşdırılması
- d) iqtisadi tsiklin sinxronlaşdırılması
- e) **xarici -iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsi**

234. Dünya təsərrüfatının strukturuna bunlardan hansı daxildir:

- a) **transmilli korporasiyalar**
- b) mülkiyyətin iqtisadi reallaşdırılması
- c) elmi-texniki tərəqqinin sürətlə inkişafı
- d) məhsuldar qüvvələrlə istehsal münasibətləri arasında olan ziddiyyətlərin həlli
- e) tədiyyə balansının təmin olunması

235. Aşağıda sadalananlardan hansı Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunun fəaliyyət istiqamətinə aid deyil:

- a) ixrac qabiliyyətli məhsulun istehsal edilməsi;
- b) idxalı əvəz edən məhsulun istehsal edilməsi;
- c) innovasiya layihələri;
- d) **bank təşkilatlarının yaradılması;**

- e) qədim xalq sənətlərinin inkişaf etdirilməsi.
236. Korrupsiya növlərinə aiddir:
- a) yüksək vəzifəli məmurların rüşvətlə ələ alınması
 - b) vacib qərarların verildiyi zaman yuxarıdan təzyiqlə göstərilməsi
 - c) dövlət qurumları tərəfindən nəzarət etdikləri təsərrüfat sahələrində müəssisələrin yaradılması
 - d) dövlət resurslarının istifadəsi
 - e) **bütün cavablar doğrudur**
237. Hansı proqram sənədləri nizamlaşdırmanın aləti kimi şirkətlər tərəfindən istifadə olunurlar?
- a) proqramlar
 - b) bəyanatlar (ərizələr)
 - c) deklarasiya
 - d) kodekslər
 - e) **bunların hamısı**
238. Aşağıda sadalananlardan hansı doğru olmayan iddiadır:
- a) **bazar mexanizminin müasir inkişaf dövrü dövlət tərəfindən tənzimlənmənin həyata keçirilməsinə köməyi ilə reallaşdırılır və bu, iqtisadiyyatın qısamüddətli, daimi olmayan amilidir;**
 - b) bazar münasibətlərinin inkişafını dövlətin fəal iştirakı olmadan təsəvvür etmək mümkün deyil;
 - c) bütün iqtisadi sistemlərdə dövlət tərəfindən bu və ya digər səviyyədə iqtisadiyyata müdaxilələrin həyata keçirilməsi mexanizmi fəaliyyət göstərir;
 - d) bazar iqtisadiyyatı şəraitində dövlət tərəfindən biznesin tənzimlənməsinin həyata keçirilməsi inzibati və nəzarətedici xarakterə malik olan tədbirlər sistemini əks etdirir;
 - e) bazar iqtisadiyyatı şəraitində dövlət tərəfindən biznesin tənzimlənməsinin həyata keçirilməsi təkrar istehsal prosesinin əsas hissəsini təşkil edir.
239. Dövlət tərəfindən sahibkarlığın dəstəklənməsi funksiyalarına aid edilir:
- a) müasir sahibkarlıq subyektlərinin formalaşdırılması imkanlarının yaradılması;
 - b) rəqabət mühitinin formalaşdırılması;
 - c) yüksək keyfiyyətli əmtəə və xidmətlərin təklifinin sabit artması üçün lazımı şəraitlərin yaradılması;
 - d) sahibkarlığın inkişafının yönümlüyünün təmin edilməsi;
 - e) **yuxarıda sadalananların hamısı.**
240. Dövlət tərəfindən sahibkarlığın dəstəklənməsinin həyata keçirilməsi prinsiplərinə aid edilmir:

- a) ölkə iqtisadiyyatının inkişaf etdirilməsinin təmin olunmasında sahibkarlığın iqtisadi mənasının və rolunun elmi nöqtəyi-nəzərdən dərk edilməsi;
- b) müasir sahibkarlığın səmərəli himayədarlığı;
- c) məqsədli proqram tənzimlənməsi;
- d) dövlət dəstəyinin təminatı;
- e) **çevik differensial yanaşmanın olmaması.**

241. Dövlət sərhəddindən buraxılmış mallarını dövlət pul yığıcı, bu:

- a) **gömrük rüsumları;**
- b) gömrük tarifidir;
- c) gömrük vergisidir;
- d) gömrük yüküdür;
- e) gömrük cərimələridir.

242. Müasir sahibkarlığın dayanıqlı inkişafı üçün dövlət tərəfindən iqtisadi, sosial, təşkilati, hüquqi və siyasi mühitin təminatı sistemi, bu:

- a) iqtisadiyyatın dövlət tərəfindən idarə olunmasıdır;
- b) **sahibkarlığın dövlət tərəfindən idarə olunmasıdır;**
- c) dövlət tərəfindən sahibkarlığa müdaxilələrin həyata keçirilməsidir;
- d) sahibkarlıq üzərində dövlət tərəfindən nəzarətin həyata keçirilməsidir;
- e) sahibkara məxsus mülkiyyətin milliləşdirilməsidir.

243. Aşağıdakılardan hansı korrupsiyanın neytrallaşması hesab olunmur?

- a) güclü siyasi dayanaqlıq
- b) dövlət qulluqçuların zəmanəti
- c) korrupsiya haqqında xalqın məlumatlanması
- d) dövlət qulluqçularının səmərəli işə qəbulu
- e) **dövlətin monopoliyasının dağıdılması**

244. Dövlətə yaxud yerli hakimiyyət orqanlarına məxsus resursların və müəssisələrin fərdi şəxslərin, yaxud müxtəlif hüquqi formalarda birgə təsərrüfat fəaliyyətinin həyata keçirilməsi məqsədilə yaradılmış onların (fərdi şəxslərin) qruplarının mülkiyyətinə verilməsi prosesi adlanır:

- a) dövlət mülkiyyəti üzərində islahatların formalaşdırılması;
- b) dövlət mülkiyyəti strukturunun həyata keçirilməsi;
- c) dövlət mülkiyyətinin milliləşdirilməsi;
- d) **dövlət mülkiyyətini özəlləşdirilməsi;**
- e) dövlət mülkiyyətinin idarə edilməsi.

245. Həm respublika hökuməti, həm də yerli hakimiyyət orqanları tərəfindən iqtisadi inkişafda disproporsiyaların aradan qaldırılması, regionların potensialının daha dolğun formada istifadə edilməsi, habelə ölkənin depressiv rayonlarının inkişaf etməsinə yardım göstərilməsi məqsədilə həyata keçirilən müxtəlif tədbirlər kompleksi adlanır:

- a) dövlət tərəfindən həyata keçirilən iqtisadi siyasət;
 - b) regional iqtisadi siyasət;**
 - c) milli iqtisadi siyasət;
 - d) yerli iqtisadi siyasət;
 - e) daxili iqtisadi siyasət.
246. Dövlət-sahibkar münasibətlərinin inkişafına yönəlmiş tədbirlərə nələr daxildir?
- a) qanunvericilik və inzibati prosedurların təkmilləşdirilməsi;
 - b) sahibkarlıq fəaliyyətinə qanunsuz müdaxilələrin aradan qaldırılması;
 - c) sahibkarlığa dövlət köməyi mexanizminin formalaşmaması;
 - d) sahibkarlığın maarifləndirilməsi sisteminin yaradılması;
 - e) bütün göstərilənlər düzgündür.**
247. İqtisadiyyatın dövlət tərəfindən idarəedilməsinin hansı prinsipləri vardır:
- a) məcburetmə
 - b) maraq oyatma
 - c) inandırma**
 - d) həvəsləndirmə
 - e) yuxarıdakılardan hamısı doğrudur
248. İqtisadiyyata dövlətin müdaxiləsi aşağıdakı problemlərdən hansının ilk növbədə həlli üçün vacibdir?
- a) inhisarçılığın qarşısının alınması
 - b) inflyasiyanın güclənməsinə yol verməmək
 - c) işgüzar fəallığı təmin etmək**
 - d) azad rəqabətin təmini
 - e) yuxarıdakılardan hamısı düzdür
249. Bazar ölkələrinin təcrübəsi burada milli sahibkarlığın fəaliyyətinin dövlət tərəfindən stimullaşdırılmasının geniş bir sisteminin mövcud olduğunu göstərir. Bu sistemə daxildir:
- a) təşkilatı
 - b) qanunvericilik
 - c) büdcə-vergi
 - d) inzibati-hüquq
 - e) bunların hamısı**
250. Müəssisə fəaliyyətinin tənzimlənməsinin təsərrüfat daxili mexanizminə aid deyil:
- a) marketing
 - b) menecment
 - c) dotasiyalar**
 - d) iqtisadi həvəsləndirmə
 - e) firmanın iqtisadi həvəsləndirilməsi

251. Müəssisə fəaliyyətinin tənzimlənməsinin tipinə aid deyil: inzibati tip
- bazar tipi
 - ənənəvi tip**
 - qarışıq tip
 - heç biri
252. Müəssisə fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsi mexanizmini göstərin:
- marketing
 - menecment
 - dötasiyalar**
 - iqtisadi həvəsləndirmə
 - bütün cavablar doğrudur
253. Sahibkarlığın dəstəklənməsi üzrə dövlət tərəfindən həyata keçirilən tədbirlər mexanizmi aşağıdakı məsələlərin həllini ehtiva edir:
- sahibkarlıq fəaliyyətinin dövlət tərəfindən qeydə alınmasının lisenziyalaşdırılmasının tənzimlənməsi;
 - onların məhsullarının sertifikatlaşdırılması;
 - kiçik və orta sahibkarlığın informasiya təminatının yaxşılaşdırılması;
 - onların beynəlxalq işgüzar əlaqələrin yaranmasına və genişləndirilməsinə dair yardımın göstərilməsi;
 - yuxarıda sadalananların hamısı.**
254. Aşağıda sadalanan strukturlardan hansıları sahibkarlığa yardım göstərilməsinin institusional və kommunikasiya vasitələrinə şərait yaradırlar:
- Milli Məclis;
 - Maliyyə Nazirliyi;
 - Vergilər Nazirliyi;
 - Dövlət Statistika Komitəsi;
 - Yuxarıda sadalananların hamısı və sair.**
255. Azərbaycanda sahibkarlıq strukturlarına dövlət yardımı sistemindəki ümumi nəzarət bu qurumun səlahiyyətlərinə aiddir:
- İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin;**
 - Maliyyə Nazirliyinin;
 - Nəqliyyat Nazirliyinin;
 - Ədliyyə Nazirliyinin;
 - Vergilər Nazirliyinin.
256. İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin Sahibkarlığa kömək İnstitutlarına aid deyil:
- Dövlət Antiinhisar Xidməti;
 - Bakı təhsil biznes-mərkəzi;

- c) İstehlak bazarı üzərində dövlət nəzarəti xidməti;
- d) Dövlət Statistika Komitəsi;**
- e) Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu.

257. “Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında” AR Qanunu tərəfindən tənzimləyən sahibkarlığın müstəqilliyi və əsas məqamlara daxil deyil:

- a) təsərrüfat fəaliyyətinin müstəqil surətdə seçim etmək imkanı;
- b) əmtəə resursların istehsalçıları və istehlakçıları müəyyən etmək imkanı;
- c) qiymətləri müəyyən etmək imkanı
- d) gəlirlərin əldə edilməsinə dair sərəncam vermək imkanı;
- e) vergi orqanlarının səlahiyyətlərinə aid olmayan yoxlamaların aparılması imkanı.**

258. Sahibkarlığın dəstəklənməsi üzrə dövlət tərəfindən həyata keçirilən tədbirlər mexanizmi aşağıdakı məsələlərin həllini ehtiva edir:

- a) sahibkarlıq fəaliyyətinin dövlət tərəfindən qeydə alınmasının lisenziyalaşdırılmasının tənzimlənməsi;
- b) onların məhsullarının sertifikatlaşdırılması;
- c) kiçik və orta sahibkarlığın informasiya təminatının yaxşılaşdırılması;
- d) onların beynəlxalq işgüzar əlaqələrin yaranmasına və genişləndirilməsinə dair yardımın göstərilməsi;
- e) yuxarıda sadalanların hamısı.**

259. Aşağıda sadalanan strukturlardan hansıları sahibkarlığa yardım göstərilməsinin institusional və kommunikasiya vasitələrinə şərait yaradır:

- a) Milli məclis;
- b) Maliyyə nazirliyi;
- c) Vergilər nazirliyi;
- d) Dövlət Statistika Komitəsi;
- e) yuxarıda sadalanların hamısı.**

260. Azərbaycanda sahibkarlıq strukturlarına dövlət yardımı sistemindəki ümumi nəzarət bu qurumun səlahiyyətlərinə aiddir:

- a) İqtisadi İnkişaf Nazirliyi;**
- b) Maliyyə Nazirliyi;
- c) Ədliyyə Nazirliyi;
- d) Vergilər nazirliyi;
- e) Nəqliyyat Nazirliyi;

261. Göstərilənlərdən hansı bazar iqtisadiyyatı şəraitində iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin istiqamətinə aid deyil:

- a) büdcə tənzimlənməsi
- b) qiymət tənzimlənməsi

- c) **ətraf mühitin qorunmasının dövlət tənzimlənməsi**
d) yuxarıdakılardan hamısı iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin istiqamətləridir
e) heç biri düz deyil
262. Sahibkarlığın dövlət tərəfindən qorunması, yönəldilməsi və həvəsləndirilməsinin zəruri ilkin şərtlərindən biri:
- a) **ölkənin səmərəli fəaliyyəti üçün bazar modelinə uyğun hüquqi mexanizmin yaradılması**
b) onun səmərəli fəaliyyəti üçün bazar modelinə uyğun iqtisadi mexanizmin yaradılması
c) onun səmərəli fəaliyyəti üçün sosial mexanizmin yaradılması
d) onun səmərəli fəaliyyəti üçün texnoloji mexanizmin yaradılması
e) bunların hamısı
263. Aşağıdakılardan hansı sahibkarlığın təşkilati-iqtisadi formalarına aiddir:
- a) konsernlər
b) assosiasiyalar
c) konsersium
d) sindikat
e) **bunların hamısı**
264. Aşağıdakılardan hansı sahibkarlığın təşkilati-iqtisadi formalarına aid deyil:
- a) konsernlər
b) assosiasiyalar
c) konsersium
d) **ilkin kapital**
e) kartel
265. Aşağıda sadalananlardan hansı Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunun fəaliyyət istiqamətlərinə aid deyil:
- a) ixrac qabiliyyətli məhsulun istehsal edilməsi;
b) idxalı əvəz edən məhsulun istehsal edilməsi;
c) innovasiya layihələri;
d) **bank təşkilatlarının yaradılması;**
e) qədim xalq sənətlərinin inkişaf etdirilməsi.
266. Aşağıda sadalananlardan hansı doğru olmayan iddiadır:
- a) **bazar mexanizminin müasir inkişaf dövrü dövlət tərəfindən tənzimlənmənin həyata keçirilməsinin köməyi ilə reallaşdırılır və bu, iqtisadiyyatın qismüddətli, daimi olmayan faktorudur;**
b) bazar münasibətlərin inkişafını dövlətin fəal iştirakı olmadan təsəvvür etmək mümkün deyil;

- c) bütün iqtisadi sistemlərdə dövlət tərəfindən iqtisadiyyata müdaxilələrin həyata keçirilməsi mexanizmi fəaliyyət göstərir;
- d) bazar iqtisadiyyatı şəraitində dövlət tərəfindən biznesin tənzimlənməsinin həyata keçirilməsi iqtisadi, inzibati və nəzarətedici xarakterə malik olan tədbirlər sistemini əks etdirir;
- e) bazar iqtisadiyyatı şəraitində dövlət tərəfindən biznesin tənzimlənməsinin həyata keçirilməsi təkrar istehsal prosesinin əsas hissəsini təşkil edir.

267. Dövlət tərəfindən sahibkarlığın dəstəklənməsi funksiyalarına aid edilir:

- a) müasir sahibkarlıq subyektlərinin formalaşdırılması imkanlarının yaradılması;
- b) rəqabət mühitinin formalaşdırılması;
- c) yüksək keyfiyyətli əmtəə və xidmətlərin təklifinin sabit artması üçün lazımı şəraitlərin yaradılması;
- d) sahibkarlığın inkişafının sosial yönümlüyünün təmin edilməsi;
- e) **yuxarıda sadalananların hamısı.**

268. Dövlət tərəfindən sahibkarlığın dəstəklənməsinin həyata keçirilməsi prinsiplərinə aid edilmir:

- a) ölkə iqtisadiyyatının inkişaf etdirilməsinin təmin olunmasında iqtisadi mahiyyətin, sahibkarlığın mənasının və rolunun elmi nöqtəyi-nəzərdən dərk edilməsi;
- b) müasir sahibkarlığın səmərəli proteksionizmi;
- c) məqsədli proqram tənzimlənməsi;
- d) dövlət dəstəyinin təminatı;
- e) **çevik differensial yanaşmanın olmaması.**

269. İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin Sahibkarlığa kömək institutlarına aid deyil:

- a) Dövlət Antiinhisar Xidməti;
- b) Bakı təhsil biznes-mərkəzi;
- c) İstehlak bazarı üzərində dövlət nəzarəti xidməti;
- d) Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu.
- e) **Dövlət Statistika Komitəsi;**

270. C.Keynsin fikrinə görə:

- a) pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir
- b) təklif müvafiq tələb yaradır
- c) doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaradır
- d) böhranlar stimullaşdırıcı rol oynayır
- e) **dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsi zəruridir**

271. İnkişaf etmiş bazar ölkələrinin təcrübəsinə əsasən, normal sahibkarlıq fəaliyyətinin ən zəruri ilkin şərtləri:

- a) dövlət tərəfindən xüsusi mülkiyyət hüququnun müdafiəsi
- b) bağlanmış sazişlərin icrasının təmin edilməsi

- c) dövlət tərəfindən xüsusi müqavilələrin bağlanması
 - d) dövlət tərəfindən xüsusi mülkiyyət hüququnun müdafiəsi və bağlanmış sazişlərin icrasının təmin edilməsi**
 - e) dövlət tərəfindən xüsusi mülkiyyət hüququnun müdafiəsi və xüsusi müqavilələrin bağlanması
272. Xüsusi mülkiyyət hüququ ilə sıx əlaqəli çıxış edən məsələlərdən biri:
- a) sahibkarlar arasında bağlanmış sazişlərin icrasına dövlət tərəfindən zəmanət**
 - b) sahibkarlar arasında bağlanmış sazişlərin icrasına dövlət tərəfindən müdaxilə
 - c) sahibkarlar arasında bağlanmış sazişlərin icrasına dövlət tərəfindən qadağa
 - d) xüsusi mülkiyyət hüququnun müdafiəsi
 - e) bunların hamısı
273. Dünya ölkələrində sahibkarlığa dövlət maliyyə yardımı hansı formalarda reallaşdırılır:
- a) subsidiyalar
 - b) kompensasiyalar
 - c) güzəştli kreditlər
 - d) kreditlərə təminatlar verilməsi
 - e) bunların hamısı**
274. Dövlət sərhədindən buraxılmış əmtəə mallarının dövlət pul yığımı, bu:
- a) gömrük rüsumlarıdır;**
 - b) gömrük tarifidir;
 - c) gömrük vergisidir;
 - d) gömrük yüküdür;
 - e) gömrük cərimələridir.
275. Müasir sahibkarlığın dayanıqlı inkişafı üçün dövlət tərəfindən iqtisadi, sosial, təşkilati, hüquqi və siyasi mühitin təminatı sistemi, bu:
- a) biznesin dövlət tərəfindən idarə olunmasıdır;
 - b) sahibkarlığın dövlət tərəfindən idarə olunmasıdır;**
 - c) dövlət tərəfindən sahibkarlığa müdaxilələrin həyata keçirilməsidir;
 - d) sahibkarlıq üzərində dövlət tərəfindən nəzarətin həyata keçirilməsidir;
 - e) sahibkara məxsus mülkiyyətin milliləşdirilməsi.
276. Dövlətə, yaxud yerli hakimiyyət orqanlarına məxsus resursların və müəssisələrin fərdi şəxslərin yaxud müxtəlif hüquqi formalarda birgə təsərrüfat fəaliyyətinin həyata keçirilməsi məqsədilə yaradılmış onların (fərdi şəxslərin) qrupların mülkiyyətinə verilməsi prosesi necə adlanır:
- a) dövlət mülkiyyəti üzərində islahatların həyata keçirilməsi;
 - b) dövlət mülkiyyəti strukturunun yenidən təşkil edilməsi;
 - c) dövlət mülkiyyətinin milliləşdirilməsi;

- d) **dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsi;**
- e) dövlət mülkiyyətinin qolçomaqlıqdan salınması.

277. Həm respublika hökuməti, həm də yerli hakimiyyət orqanları tərəfindən iqtisadi inkişafda disproporsiyaların aradan qaldırılması, regionların potensialının daha dolğun formada istifadə edilməsi, habelə ölkənin depressiv rayonlarının inkişaf etməsinə yardım göstərilməsi məqsədilə həyata keçirilən müxtəlif tədbirlər kompleksini adlanır:

- a) dövlət tərəfindən həyata keçirilən iqtisadi siyasət;
- b) **regional iqtisadi siyasət;**
- c) milli iqtisadi siyasət;
- d) yerli iqtisadi siyasət;
- e) bunların hamısı

278. Sahibkarlığa investisiyaların cəlb edilməsi üçün dövlətin aşağıda göstərilmiş hansı tənzimləyici mexanizmləri tələb olunur?

- a) vergi mexanizmi;
- b) kredit mexanizmi;
- c) amortizasiya mexanizmi;
- d) sığorta mexanizmi;
- e) **bütün göstərilənlər.**

279. Sahibkarlığın inkişafına yönəlmiş antiinhisar qanunvericiliyində əksini tapır:

- a) rəqabətin məhdudlaşdırılmasına yönəlmiş fəaliyyətin aradan qaldırılması;
- b) ticarətdə ayrı-seçkilik əleyhinə yönəlmiş tədbirlər;
- c) qiymətlərdə- ayrı seçkilik əleyhinə yönəlmiş tədbirlər;
- d) haqsız rəqabət əleyhinə tədbirlər;
- e) **bütün cavablar doğrudur.**

280. Milli iqtisadiyyat dedikdə nə nəzərdə tutulur:

- a) müxtəlif fəaliyyət növlərinin özünütənzimləyən sistemi
- b) tarixən formalaşmış ictimai təkrar istehsal sistemi
- c) bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqəsi olan sahə və növləri və kompleksləri sistemi
- d) düzgün cavab yoxdur
- e) **bütün cavablar doğrudur**

281. Milli iqtisadiyyatın modelləri

- a) Liberal milli iqtisadiyyat, inzibati milli iqtisadiyyat, tənzimlənən milli iqtisadiyyat
- b) **Liberal milli iqtisadiyyat, dövlət tərəfindən tənzimlənən milli iqtisadiyyat, qarışıq modeli milli iqtisadiyyat**
- c) qarışıq iqtisadi model
- d) sosial və liberal modeli iqtisadiyyat
- e) heç biri düz deyil

282. Milli iqtisadiyyatın əsas məqsədləri:
- a) məşğulluq, işsizliyin ləğv edilməsi, ticarət balansının sabitliyi
 - b) iqtisadi artım, işsizliyin ləğv edilməsi, ticarət balansının tarazlığı, sosial ədalət
 - c) iqtisadi artım, məşğulluğun təmin olunması, qiymətlərin stabillik səviyyəsi, iqtisadi səmərəlilik, tədiyyə balansının tarazlığı, cəmiyyətdə sosial ədalət**
 - d) iqtisadi səmərəlilik, idxal-ixrac balansının sabitliyi, sosial ədalət, beynəlxalq dünya təsərrüfatına inteqrasiya
 - e) iqtisadi inteqrasiya, milli iqtisadi stabillik, işsizliyin ləğv edilməsi, xidmət sahələrinin inkişafı
283. Aşağıda sadalananlardan hansı biznesin tərkib hissəsinə daxildir:
- a) fiziki şəxsin şəxsi istehlakı üçün xərclənən bankdakı cari hesabı
 - b) səhm sahibi**
 - c) dövlət təhsil müəssisələrinin professor-müəllim heyəti
 - d) Həsənovlar ailəsinin büdcəsi
 - e) nazirlik qulluqçusu
284. Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının hansı maddələrində mülkiyyət hüququ təsbit edilib?
- a) 29 və 30-cu bəndlərində**
 - b) 27 və 31-ci bəndlərində
 - c) 26 və 32-ci bəndlərində
 - d) 25 və 31-ci bəndlərində
 - e) 26 və 30-cu bəndlərində
285. Azərbaycanda iri müəssisələrin özəlləşdirilməsi üçün zəruri şərt nədir:
- a) onların əvvəlcədən səhmdar cəmiyyətə çevrilməsi**
 - b) onların ixtisaslaşdığı fəaliyyət növünün müəyyənləşdirilməsi
 - c) onların dinamik inkişafının təmin edilməsi
 - d) həmin müəssisələrin fəaliyyətinin rentabelliyyətinin müəyyənləşdirilməsi
 - e) həmin müəssisələrdə invertarlaşmanın həyata keçirilməsi
286. Azərbaycanda özəlləşdirmənin başlıca məqsədləri hansılardır:
- a) təsərrüfat subyektləri üçün xüsusi mülkiyyət və sərbəst rəqabət prinsipləri əsasında özü-özünü tənzimləyən bazar iqtisadiyyatı mühitinin yaradılması
 - b) xalq təsərrüfatı strukturunun bazar iqtisadiyyatının tələblərinə uyğun olaraq yenidən qurulması
 - c) milli iqtisadiyyata investisiyaların, o cümlədən xarici investisiyaların cəlb edilməsi
 - d) bütün cavablar doğrudur**
 - e) bütün cavablar doğru deyil

287. Mülkiyyət obyektlərinin ictimai mülkiyyətdən xüsusi mülkiyyətə keçməsi prosesi:
- milliləşdirmə
 - invertenləşmə
 - özəlləşdirmə**
 - müsadirə
 - dövlətsizləşdirmə
288. Milli iqtisadiyyatın beynəlxalq inteqrasiya səviyyəsinə görə formaları:
- açıq və qapalı milli iqtisadiyyat**
 - asılı və müstəqil milli iqtisadiyyat
 - asılı və zəif inkişaf etmiş milli iqtisadiyyat
 - qapalı və sənaye yönümlü iqtisadiyyat
 - açıq və inkişaf etməkdə olan iqtisadiyyat
289. Milli iqtisadiyyat iqtisadi və siyasi müstəqillik səviyyəsinə görə formaları:
- asılı və müstəqil milli iqtisadiyyat**
 - açıq və qapalı milli iqtisadiyyat
 - zəif inkişaf etmiş və inkişaf etmiş milli iqtisadiyyat
 - sənayeyönümlü və aqrar yönümlü milli iqtisadiyyat
 - qapalı və asılı milli iqtisadiyyat
290. İqtisadi inkişaf səviyyəsinə görə milli iqtisadiyyat:
- asılı və inkişaf etməkdə olan milli iqtisadiyyat
 - zəif və yarımasılı inkişaf etməkdə olan milli iqtisadiyyat
 - zəif inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan milli iqtisadiyyat**
 - asılı və zəif inkişaf etməkdə olan milli iqtisadiyyat
 - heç biri
291. Aşağıdakılardan hansı bənd Azərbaycan sahibkarlarına xas deyil:
- maliyyə nailiyyətinə tez çatma
 - yüksək risk qabiliyyəti
 - açılan imkanlardan maksimum istifadə
 - “tez pullar” devizin olması
 - rəğiblərə hörmətsizlik**
292. Aşağıdakılardan hansı bənd Azərbaycan sahibkarlarının zəif tərəfi sayılır?
- bəzi böyümüş biznesmenlər demokratik olmurlar
 - dialoqa meyilli deyillər
 - dialoqa meyilli deyillər
 - psixologiyada səriştəli**
 - menecment məsələlərdə səriştəsiz

293. Azərbaycan sahibkarlarına xas olmayan xüsusiyyət hansıdır?
- a) təşəbbüskarlıq
 - b) risk etmək qabiliyyəti
 - c) parazit**
 - d) müstəqil
 - e) müşahidəçilik
294. Kiçik biznesin inkişafı aşağıdakı göstəricilərin hansına müsbət təsir göstərir:
- a) orta və iri sahibkarlığın iqtisadi göstəricilərinin yaxşılaşmasına;
 - b) əhali təbəqələri arasında iqtisadi fəallığın yüksəldilməsinə;
 - c) daxili bazarda məhsull bolluğunun yaradılmasına;
 - d) məşğul olma səviyyəsinin yüksəldilməsinə;
 - e) bunların hamısına**
295. Sahibkarlığın inkişafına kömək məqsədi ilə yaradılan dövlət qurumları hansılardır:
- a) Dövlət əmlakının idarə edilməsi üzrə Dövlət Komitəsi;
 - b) Sahibkarlığa kömək milli fondu;
 - c) Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi;
 - d) Azərbaycan Respublikası Prezidenti Yanında Sahibkarlıq Şurası;
 - e) bunların hamısı**
296. Bunlardan hansı keçid dövrünün əsas problemləridir:
- a) ilkin şərtlər**
 - b) iqtisadiyyatın transformasiyası
 - c) siyasətin transformasiyası
 - d) idarəetmənin təkmilləşdirilməsi
 - e) düzgün cavab yoxdur
297. Bunlardan hansı keçid dövrünün əsas problemlərindən biri deyil?
- a) ilkin şərtlər
 - b) islahat strateqiyaları
 - c) sətir qiymətlər**
 - d) korrupsiya
 - e) anormal kapitalizm
298. Cəmiyyət tərəfindən qəbul edilmiş baxışların, fikirlərin, davranışların başqa insan münasibətlərində fərqi nə deyilir?
- a) mentalitet**
 - b) qloballaşma
 - c) xaricilərin fikri
 - d) başqa ölkələrin münasibəti
 - e) bütün cavablar doğrudur

299. Keçid dövrünün ilkin şərtlərini neçə ölçüdə qruplaşdırmaq mümkündür:

- a) 2
- b) 3
- c) 4
- d) müxtəlif
- e) məhdud

300. Ölkənin keçid dövrünün islahatlarına təsiri əlverişli, neytral və neqativ ola bilər. Bu amillər hansıdır?

- a) qeyri-siyasi
- b) qeyri-iqtisadi**
- c) sosial –mədəni
- d) demoqrafik
- e) düzgün cavab yoxdur